

Zdravotně
sociální fakulta
Faculty of Health
and Social Sciences

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

**Korelační analýza vztahu vývoje ceny ropy a četnosti
teroristických útoků v Evropě**

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Studijní program: **OCHRANA OBYVATELSTVA**

Autor: Bc. Nikola Orthová

Vedoucí práce: doc. RNDr. Přemysl Záškodný, CSc.

České Budějovice 2018

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji diplomovou práci s názvem Korelační analýza vztahu vývoje ceny ropy a četnosti teroristických útoků v Evropě jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské/diplomové práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby bakalářské/diplomové práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé bakalářské/diplomové práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 13. srpna 2018 .....

Poděkování

Tímto bych chtěla poděkovat doc. RNDr.Přemyslu Záškodnému, CSc. za vedení a pomoc při psaní této práce. A také všem co mě podporovali.

Korelační analýza vztahu vývoje ceny ropy a četnosti teroristických útoků v Evropě

Abstrakt

Hrozba teroristických útoků v Evropě je velmi aktuální téma, které velmi ovlivňuje veškeré evropské obyvatelstvo, jejich důvěru v Evropské společenství, hlavně ekonomiku, a to jak jednotlivých států, tak i celosvětovou. Jedním z nejmarkantnějších ekonomických ukazatelů je cena ropy a ropných produktů, od kterých se odvíjí cena pohonných hmot. A od této hodnoty se odvíjí cena většiny produktů a služeb. Tím i celková životní úroveň obyvatelstva a hodnota peněz jako celku. Bylo by ale chybou, domnívat se, že terorismus je jediným prvkem, který ovlivňuje cenu ropy. Účelem teroristických útoků je především zastrašování obyvatelstva násilím, nebo hrozbou násilí, za účelem dosažení svých cílů - náboženských, politických nebo i jiných. Aby byl pojem terorismus lépe uchopitelný je potřeba jej vymezit vůči jiným typům boje. Také definovat některé související pojmy, jako jsou teroristická skupina. Dále je zde zpracován malý výčet teroristických organizací, které působily v Evropě. A také přehled vybraných teroristických útoků na území Evropy, jejich krátký popis. Zpracování všech teroristických útoků na území Evropy by znamenalo popsat více než 8 000 incidentů, proto jsou zde popsány jen ty nejzávažnější a také ty, při kterých došlo k nějakým zvláštním skutečnostem. Cílem této práce bylo prokázat, že terorismus má vliv na ekonomické ukazatele. To bylo prostřednictvím statistických analýz splněno.

Klíčová slova

Terorismus; teroristický útok; teroristická skupina, ropa; korelační koeficient

Correlation analysis of the relationship of oil price development and frequency of terrorist attacks in Europe

Abstract

The threat of terrorist attacks in Europe is a very topical issue that greatly affects all of Europe's population, their trust in the European Community, especially the economy, both nationally and globally. One of the most prominent economic indicators is the price of oil and petroleum products, from which the price of fuel depends on the price of fuel. The price of fuel is the price of most products and services. Thus, the overall living standard of the population and the value of money as a whole. But it would be a mistake to think that terrorism is the only element that affects the price of oil. The purpose of terrorist attacks is primarily to intimidate the population through violence or the threat of violence for the purpose of their religious, political or other goals. In order for the term terrorism to be better grasped, it is necessary to define it with regard to other types of combat. Also define some related concepts, such as a terrorist group. In addition, there is a small list of terrorist organizations operating in Europe. And also an overview of selected terrorist attacks in Europe, their brief description. The handling of all terrorist attacks in Europe would mean more than 8,000 incidents, so only the most serious ones, as well as those with some special facts, have been described. The aim of this work was to demonstrate that terrorism has an impact on economic indicators. This was accomplished through statistical analyzes

Keywords: Terrorism; Terrorist attack; Terrorist group, oil; the correlation coefficient

Obsah

Obsah	6
Úvod	8
1. Teoretická část	9
1.1 Terorismus	9
1.1.1 Rozdělení terorismu	10
1. 1. 2 Osobnost teroristy	16
1.1.3 Teroristický čin	17
1. 1. 4 Teroristická skupina	19
1. 1. 5 Cíle teroristických útoků	20
1. 1. 6 Vybrané nejvýznamnější teroristické organizace pro Evropu	21
1. 2 Vybrané teroristické útoky v Evropě	25
1. 2. 1 Rok 1995	25
1. 2. 2 Rok 1996	26
1. 2. 3 Rok 1997	27
1. 2. 4 Rok 1998	28
1. 2. 5 Rok 1999	28
1. 2. 6 Rok 2000	29
1. 2. 7 Rok 2001	29
1. 2. 8 Rok 2002	30
1. 2. 9 Rok 2003	32
1. 2. 10 Rok 2004	33
1. 2. 11 Rok 2005	34
1. 2. 12 Rok 2006	35
1. 2. 13 Rok 2007	36
1. 2. 14 Rok 2008	36
1. 2. 15 Rok 2009	37
1. 2. 16 Rok 2010	37
1. 2. 17 Rok 2011	38
1. 2. 18 Rok 2012	39
1. 2. 19 Rok 2013	40
1. 2. 20 Rok 2014	40
1. 2. 21 Rok 2015	41

2 Cíle práce a výzkumné otázky	45
3 Metodika výzkumu	46
4. Výsledky	47
4. 1 Zkoumaná data	47
4.2 Výběr statistické analýzy a testování hypotéz	50
4.2.1 První hypotéza: Cena ropy je vyšší po teroristickém útoku	51
3.2.2 Druhá hypotéza: S rostoucím počtem teroristických útoků v Evropě roste i cena ropy.	53
5 Diskuze	57
6 Závěr	60
8 Seznam příloh	66
9 Seznam obrázků	67
10 seznam tabulek	68
11 Seznam použitých zkratk	69
Příloha I. Ceny ropy	70
Příloha II. Statistické šetření	72
Příloha III. Spearmanova korelace	77

Úvod

Pojem terorismus jako by se zdál být pojmem novým, ale je starý jako lidstvo samo. A přes to se dosud nad jeho přesnou definicí, která by byla všeobecně a mezinárodně uznávána, vedou rozsáhlé diskuze. Uchopit a definovat tento pojem je nutné z několika důvodů, a to zejména proto, že díky globalizaci světa se přímo dotýká každého člověka na planetě. V této práci se věnuji Evropě, proto jsem zde uvedla definice významných evropských institucí.

Pro lepší pochopení pojmu terorismus je nutné vymezit terorismus oproti válečným aktům, guerillovým bojům a nebo partyzánským válkám. Také jsem zde rozebrala terorismus podle působení a některé motivy terorismu. Toto zpracovávám v teoretické části společně s výčtem těch nejvýznamnějších teroristických útoků, které proběhly na území Evropy v rozmezí let 1995 – 2015. Jako významné jsem zpracovala ty útoky s vysokým počtem obětí a ty, při kterých se odehrála nějaká zvláštní skutečnost, jako je například použití prostředku, který do té doby nebyl pro teroristický útok použit, a nebo nějaký zvláštní rys osoby pachatele .

1. Teoretická část

V teoretické části této diplomové práce je zpracována charakteristika pojmů a vybrané problematiky, která souvisí s terorismem, teroristickými útoky, základními ekonomickými ukazateli, jako jsou cena ropy, nebo zejména cena ropných produktů. Dále se pak zabývá konkrétními teroristickými útoky v Evropě, jejich cíli a reakcemi na ně.

1.1 Terorismus

Uchopit a definovat pojem terorismus není lehký úkol, jelikož jeho specifická se neustále vyvíjí ruku v ruce s vývojem teroristických skupin a jejich cílů. V různé literatuře se vyskytují různé definice. Neexistuje však ucelená, všeobecně přijímaná definice.

Organizace spojených národů (dále jen „OSN“) podnítila hledání a diskuze o definování zločinů terorismu a agrese, a jejich začlenění do svých trestních právních předpisů.

OSN uchopila pojem terorismu jako trestná jednání proti civilnímu obyvatelstvu, spáchaná za účelem zabít nebo vážně fyzicky poškodit, nebo bránit rukojmí, s cílem vzbudit všeobecnou atmosféru strachu u široké veřejnosti nebo menší skupiny obyvatel, ale i určité osoby, s cílem zastrašit obyvatelstvo, nebo přinutit vládu nebo mezinárodní organizaci k nějakému jednání, nebo aby se nějakého jednání zdržela. (David, 2005)

Na úrovni Severoatlantické aliance NATO byl pojem terorismus uchopen jako protiprávní použití síly či násilí či hrozby proti jednotlivcům či majetku a pokus přinutit či omezit vlády nebo společnosti k dosažení politických, náboženských či ideologických cílů. (Reiber, 2005) K tomu Americká definice zdůrazňuje, že terorismus je plánované politicky motivované násilí na podstatné úrovni, namířené na civilní cíle. (Lehmannová, 2003)

Rada Evropy, prostřednictvím Doporučení parlamentního shromáždění Rady Evropy 1426/1999 definuje teroristický čin jako jakýkoliv trestný čin spáchaný jednotlivci či skupinami uchylujícími se k násilí nebo hrozcími jeho použitím proti státu, jeho institucím, obyvatelstvu obecně či proti konkrétním jednotlivcům, který je motivován separatistickými snahami, extremistickými ideologickými koncepcemi či fanatismem nebo se zakládá na subjektivních a iracionálních pohnutkách a jehož cíl spočívá ve vystavení veřejné moci, některých jedinců či společenských skupin nebo obecně veřejné mínění atmosféře strachu.

Terminologický slovník pojmů z oblasti krizového řízení, ochrany obyvatelstva, environmentální bezpečnosti a plánování obrany státu definuje terorismus jako: Plánované, promyšlené a nábožensky, politicky nebo ideologicky motivované násilí, zaměřené zejména proti nezúčastněným většinou civilním osobám, za účelem dosažení svých předem definovaných cílů.

1.1.1 Rozdělení terorismu

V různých pramenech nacházíme různá rozdělení terorismu, podle rozličných kritérií. Pro nejasnou definici terorismu, je také důležité vymezit terorismus vůči válkám a guerillovým bojům. (Mareš, 2004) Pro účely této práce můžeme terorismus dělit podle rozsahu působnosti, motivace k teroristickým útokům. A sice, většina teroristických organizací používá kombinace těchto skupin.

Tabulka 1 Vymezení terorismu vůči válce a guerillovým bojům

ZNAKY	VÁLKA	GUERILLA	TERORISMUS
Nasazené jednotky	Velké (celé armády)	Střední (čety, roty)	Malé (<10 lidí)
Zbraně	Bojová technika (letecké jednotky, dělostřelectvo...)	Většinou lehké typy, pěchotní zbraně ...	Ruční zbraně, specializované zbraně (bomby odpalované na dálku ...)
Taktika	Kombinované složité operace	Komanda	Specializovaná taktika (únosy, atentáty, výbuchy...)
Cíle	Vojenské jednotky, infrastruktura	Vojenský, policejní, státní personál	Veřejnost, státní, náboženské, ekonomické symboly
Důsledek	Zničení	Oslabení nepřítele	Strach
Kontrola dobytého	Ano	Ano	Ne
Uniforma	Ano	Často	Ne
Válečné zóny	Ohraničené	V zemi sporu	Nerozeznatelné
Mezinárodní legalita	Ano (podle pravidel)	Ano (podle pravidel)	Ne
Domácí legalita	Ano	Ne	Ne

Zdroj: Vymezení pojmů terorismus, válka a guerilla v soudobé bezpečnostní terminologii. Obrana a strategie (Mareš, 2004)

a) Rozdělení podle rozsahu působnosti

- **Státní terorismus**

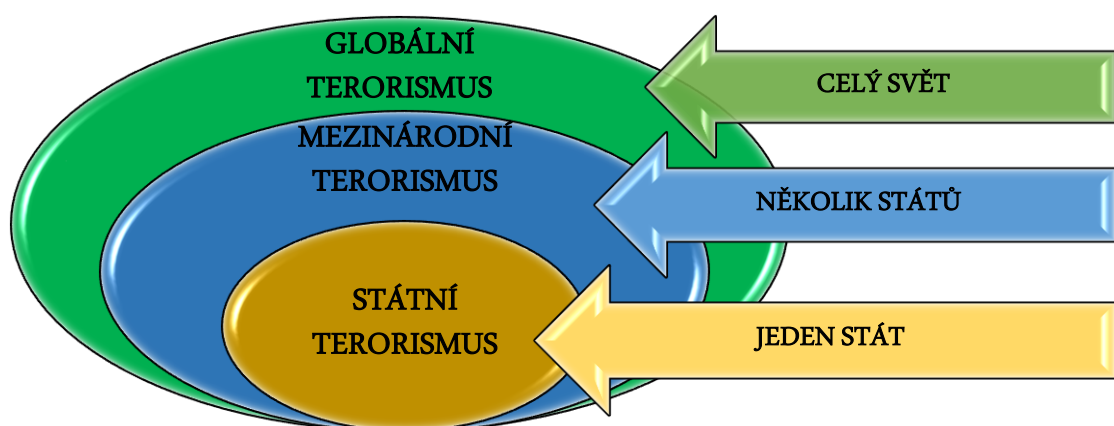
Jako takový je sice velmi těžko uchopitelný, a také nemusí v pravém slova smyslu vyhovovat obecné definici terorismu. Na státní terorismus můžeme pohlížet ze dvou úhlů pohledu. První úhel chápe státní terorismus represivní, jako organizované násilí, teror a udržování atmosféry strachu aplikované orgány státní moci, zejména prostřednictvím vůdce, na obyvatelstvo. Je páchán za účelem udržení mocenského režimu a zejména proti odpůrcům režimu. (Strmistka, 1996) Druhý úhel říká, že státní terorismus subverzivní je realizován na ohraničeném území jednoho státu. Je velmi těžko rozlišitelný od partyzánských válek a guerillových bojů. Nijak nezasahuje do mezinárodních kruhů (pomineme-li sekundární následky). Často bývá vyústěním sporů politických stran, nebo jiných zájmových skupin. (Mareš, 2005)

- **Mezinárodní terorismus**

Základním znakem mezinárodního terorismu je rozdílná státní příslušnost útočníků a obětí jejich činů, ať už tak, že teroristé pocházejí z jiné země, než ve které působí, nebo tak, že útoky vedou ve své vlasti na turisty, nebo jiné návštěvy, které pocházejí z jiné země. Nebo také tím, že je jejich činnost financována ze zahraničí. Dalšími znaky jsou spolupráce podobně smýšlejících teroristických skupin, například materiální pomoc, nebo výcvik jejich členů. (Pikna, 2006)

- **Globální terorismus**

Globální terorismus je v současné době jednou z nejvýznamnějších hrozeb. Jeho vznik můžeme datovat k 11. září roku 2001, kdy se při pádu budov obchodního centra změnil svět. Globální terorismus je hrozbou spjatou s dnešním globalizovaným světem, přes to není globální terorismus nová hrozba, ale vývojová fáze terorismu. Globální terorismus naplňuje znaky mezinárodního terorismu, ale je realizován na větší vzdálenosti a ve větším měřítku. (The Science for Population Protection, 2013)

Obrázek 1 Rozdělení terorismu podle rozsahu působnosti

Zdroj: *Vlastní práce*

b) Rozdělení podle motivace

- **Politický terorismus**

Politický terorismus je charakterizován jako série důkladně předem naplánovaných útoků, prováděných tak, aby byly jen těžko předvídatelné, ale přes to byly systematické, za účelem všeobecné atmosféry strachu, pod záštitou určité politické strategie. Politický terorismus nemusí být vždy realizován pouze akty násilí, jde především o psychologicko-ideologické sdělení. K prostředkům politického terorismu patří i různé sabotáže a rozvratné akce, které sice nemusí být označeny jako teroristické činy, ale jsou spáchány za účelem ochromení protivníka, zneschopnění jeho obrany a vyvolání strachu. (Strmistka, 1996) Tyto skupiny často usilují o vznik vlastního státu, nebo autonomie, na základě historického pozadí dané skupiny obyvatelstva, za kterou je prostřednictvím teroristických činů bojováno. Politický terorismus je také často označován jako revoluční terorismus, je velmi podobný partyzánským válkám a často mezi nimi nejsou znatelné rozdíly. (Foltýn, 2005)

- **Náboženský terorismus**

Náboženský terorismus můžeme dělit ještě na dva proudy a to fundamentalistický a eschatologický. První proud fundamentalistický terorismus, můžeme definovat, jako násilné prosazování určitého náboženství, nebo některého náboženského směru, přímo do státního zřízení a právního systému. Fundamentalistický terorismus je, tedy násilné prosazování náboženských principů, potírání ostatních náboženských směrů a bezvěrců. Fundamentalistický terorismus je v současné době nejvíce spojován s islámskou vírou, ale může být prostředkem prosazování kteréhokoli náboženství. Eschatologický proud je často záležitostí náboženských sekt s apokalyptickým smýšlením o zničení světa, nebo konce civilizace. Eschatologický terorismus je méně častý než fundamentalistický. Tyto skupiny se vyznačují vysokou mírou násilí a často se uchylují k používání zbraní hromadného ničení (dále jen ZHN). (Janku, 2013)

c) Rozdělení podle nástrojů terorismu

- **Psychologický terorismus**

Psychologický terorismus používá nástroje propagandy, skreslování informací, dezinformace, podvrhů a falšování dokumentů, k ovlivnění názorů, postojů a chování jednotlivců nebo celé veřejnosti, aby přímo nebo svými důsledky ohrožoval bezpečnost a ústavní principy státu. Pro zrealizování psychologické operace je typické využití masových médií, např. televizních zpráv a programů, plakátů, fotografií nebo počítačové techniky.

- **Kybernetický terorismus**

Kybernetický terorismus je definován jako teroristické činy v kyberprostoru, tedy útoky v nefyzickém prostředí. Je jen těžko odlišitelný od kybernetického zločinu. Naše civilizace je na počítačových sítích závislá, v kybernetickém prostoru se dějí podobné interakce jako v reálném prostoru, ale bez nutnosti fyzického kontaktu. Kyberprostorem putují jak informace, tak i finanční prostředky, které by se teoreticky mohli stát cíli teroristických útoků. Kybernetický terorismus většinou slouží k vytvoření zisků pro financování jiných teroristických činů a chodu teroristických organizací. (Janczewski, 2008)

d) Rozdělení podle používaných prostředků

- **Letální terorismus**

Letální formy terorismu jsou využití základních prostředků realizace násilí. Pro snadnější uchopení této skupiny, může být rozdělena na dvě podskupiny, a to konvenční terorismus a nekonvenční terorismus. Konvenční terorismus je v historii i v současné době nejpoužívanějším způsobem terorismu. Používá klasické, tedy konvenční, zbraně, jako jsou střelné zbraně, výbušniny, nástražné systémy. Také používá klasické způsoby teroristických činů, na příklad únosy, atentáty, braní rukojmí. Nekonvenční terorismus je realizován zejména prostřednictvím ZHN. V současné době je vyšší riziko útoku chemickou zbraní, zejména pro její relativně snadnou výrobu z materiálů, které jsou běžně dostupné na trhu.

- **Neletální terorismus**

Neletální terorismus je novou formou terorismu, využívá jak nových technologií, tak i známých věcí novým způsobem. Pro lepší pochopení této skupiny je nutné rozdělit neletální terorismus na dvě podskupiny a to: terorismus realizovaný běžnými prostředky a nekonvenční terorismus. Terorismus realizovaný běžnými prostředky, v cizojazyčné literatuře také „unarmed terrorism“, využívá běžných věcí a prostředků, jiným způsobem, jako zbraň, nebo donucovací prostředek. Nejčastěji jsou využívány dopravní prostředky, především automobily, letadla, vlaky a lodě, každý z těchto prostředků, byl v historii použit k nějakému teroristickému činu, nejčastěji automobily, asi pro jejich dostupnost, nenápadnost a také proto, že v kombinaci s výbušninou mohou mít srovnatelné účinky jako řízená střela. Druhou podskupinou, nekonvenčním terorismem, rozumíme podobně jako u letálního terorismu použití nekonvenčních zbraní, zejména s akustickým a optickým efektem, elektromagnetickým impulzem. Hlavním efektem při jejich použití je vyřazení protivníka z boje, aniž by byl někdo zabit. Dochází pouze k psychologickému efektu. Tyto systémy jsou používány pouze zřídka, jednak pro jejich finanční a technologickou náročnost, tak i pro absenci smrtícího účinku. (Foltýn, 2005)

Obrázek 2 rozdělení terorismu podle používaných prostředků

Zdroj: vlastní práce

1. 1. 2 Osobnost teroristy

Nazvat jedince teroristou je velice subjektivní, velmi často emotivní záležitostí. Terorismus je totiž jen zdánlivě novou hrozbou, ale terorismus, respektive jeho podstata provázela dějiny prakticky vzato od počátku věků. „*Pro jednoho teroristu, pro druhého mučedníkem nebo bojovníkem za svobodu.*“ Zní sice jako klišé, ale vzpomeňme například Velkou Francouzskou revoluci nebo násilné prosazování Křesťanské víry a zejména inkvizici. (Šubrt, 2010)

Proto se nemůžeme všeobecně domnívat, že osobnost teroristy nějakým způsobem vykazuje psychopatologické nebo sociálně patologické znaky. Nepojednáváme-li o takzvaných „teroristech osamělých vlčích“, kteří velmi často nejsou členy žádné organizace, tedy operují individuálně, jejich činy řídí samy, bez potřeby vůdce. Častými jevy, které „osamělé vlky“ provázejí, jsou: nižší inteligence, sklony k impulzivnímu jednání a hraniční až psychopatologická osobnost. (Spaaij, 2012)

Řada odborníků se snažila vytvořit „psychologický model teroristy“ na individuální úrovni, většina však neúspěšně. Toto úsilí mělo účelně odhalit, proč pouze určitá část populace se přiklání k teroristickým organizacím a jiní ne. Přes to se podařilo vybrat některé obecné znaky, které současné teroristy spojují. Tyto znaky jsou zejména:

- věk méně než třicet let;
- aktivně zaměřený, soustředěný;
- příslušníkem vyšší střední až vyšší třídy;
- inteligence, často vysokoškolské vzdělání;
- znalosti v oborech jako jsou medicína, práva a inženýrství;
- oddanost, ochota obětovat sama sebe, odvaha;
- vyhledává publicitu, ale v podstatě bývá samotář;
- hledá uznání u svých kolegů;
- je přesvědčen, že je morálně nadřazený, že jedná správně;
- ospravedlňuje násilí, jako nástroj vyššího principu;
- netečný k utrpení svých obětí (Janíček, 2002).

1.1.3 Teroristický čin

Stejně, jako definovat pojem terorismus, nebo osobnost teroristy, je nelehký úkol. V českých trestně právních pramenech jsou zakotveny pojmy „teroristický útok“ a „teror“. Teroristický útok je prostřednictvím trestního zákoníku č. 40/2009 Sb., ve znění pozdějších předpisů definován jako úmysl poškodit ústavní zřízení, nebo obranyschopnost ČR, narušit nebo zničit základní politickou, hospodářskou nebo sociální strukturu ČR nebo mezinárodní organizace, závažným způsobem zastrašit obyvatelstvo nebo protiprávně přinutit vládu nebo jiný orgán veřejné moci, nebo mezinárodní organizaci, aby něco konala, opominula nebo trpěla, zejména prostřednictvím:

- útoku ohrožující život nebo zdraví člověka;
- braní rukojmí nebo únosu;
- narušení veřejného zařízení, dopravního nebo telekomunikačního systému, včetně informačního systému, energetického, vodárenského, zdravotnického nebo jiného důležitého zařízení, veřejné prostranství;
- narušení nebo přerušení dodávek vody, elektrické energie nebo jiného základního přírodního zdroje;
- únosu letadla, lodi nebo jiného dopravního prostředku osobní či nákladní dopravy nebo nad ním vykonává;
- nedovolenou výrobou, přechováním, dovozem, přepravou, vyváží nebo jiné dodání nebo užití výbušniny, nebo ZHN.

Teror je podle stejného zákona definován jako úmysl poškodit ústavní zřízení České Republiky, prostřednictvím úmyslného usmrcení jiné osoby.

Rada Evropy prostřednictvím Parlamentního shromáždění v roce 1999 definuje teroristický čin jako: *„jakýkoli trestný čin spáchaný jednotlivci nebo skupinami uchylujícími se k násilí nebo hrozcími jeho použitím proti státu, jeho institucím, obyvatelstvu obecně či konkrétním jednotlivcům, který je motivován separatistickými snahami, extremistickými ideologickými koncepcemi či fanatismem, nebo se zakládá na subjektivních a iracionálních pohnutkách a jehož cíl spočívá ve vystavení veřejné moci, některých jedinců či společenských skupin nebo obecně veřejného mínění atmosféře strachu“* (Šturma, 2003)

OSN si vzala za cíl řádně stanovit právní rámec teroristických činů, proto zřídila rezolucí Valného shromáždění OSN (51/210 ze 17. 12. 1996) *Ad hoc* výbor, jeho účelem je vypracovat mezinárodní právní nástroje pro boj s terorismem. Dalšími úkoly bylo vypracovat systém mezinárodních úmluv týkajících se potlačování teroristických bombových útoků, financování terorismu a v neposlední řadě jaderného terorismu. První zpracovanou úmluvou byla Mezinárodní úmluva o potlačování teroristických bombových útoků (International Convention for the Suppression of Terrorist Bombings) z roku 1997, která definuje v preambuli označené činy, jako teroristické, tedy činy spadající pod tuto úmluvu. Jinak slovo terorismus je v této úmluvě obsažen pouze v jejím názvu. V čl. 2 odst. 1 definuje čin, který patří pod tuto Úmluvu, jako čin kterým *„kdokoli protiprávně a úmyslně dodá, umístí, vypustí nebo odpálí výbušné nebo jiné smrtící zařízení na veřejném místě nebo proti veřejnému místu, státnímu nebo vládnímu zařízení, zařízení veřejné dopravy nebo infrastruktury:*

α) se záměrem způsobit smrt či závažné tělesné zranění; nebo

β) se záměrem způsobit rozsáhlé zničení tohoto místa, zařízení nebo systému, kteréžto zničení vyústí nebo pravděpodobně vyústí ve značné ekonomické ztráty.“

((International Convention for the Suppression of Terrorist Bombings, 1997)

1. 1. 4 Teroristická skupina

Je strukturovaná skupina s jasnou hierarchií a jasně rozdělenými úkoly a pravomocemi. Toto hierarchické rozdělení je možné uspořádat do pyramidového systému. Vrcholem je štáb, a také „tvrdé jádro“, tito členové vybírají cíle útoků, plánují útoky, zpracovávají plány svých činností a analyzují prostředí i svoji činnost. Jsou to jednotky až desítky lidí, které si můžeme představit jako management nebo ředitelství teroristické skupiny. Středem pyramidy jsou aktivní členové, kteří jsou vykonavateli vlastních útoků a dalších teroristických činů. Žijí, stejně jako vedoucí členové v silné ilegalitě, proto velmi často pracují v takzvaných buňkách, tedy čtyř až pěti členných skupinách. Aktivní podporovatelé jsou ti členové, kteří obvykle zajišťují potřebné prostředky, jako jsou finanční prostředky, dopravní prostředky, domy, byty, zbraně a další. Na teroristických aktech se přímo neúčastní. Jako základnu celé této pyramidy zmůžeme představit nejpočetnější skupinu, a to pasivní pozorovatele. Kteří se sice přímo nepodílí na žádném z klíčových procesů teroristické organizace, ale jsou jejími sympatizanty, často se účastní i na politickém dění. Když nějaký člen z jakéhokoli důvodu ukončí svou činnost (většinou smrtí nebo dopadení) je na jeho místo rekrutován nějaký jiný z nižší vrstvy pyramidy, o to je potírání terorismu složitější. (Brzybohatý, 1999)

Obrázek 3 Struktura teroristické organizace

Zdroj: Vlastní práce

1. 1. 5 Cíle teroristických útoků

Za cíle teroristických útoků jsou všeobecně častěji vybírány takzvané „*měkké cíle*“, tedy málo střežené, málo zabezpečené prostory s vysokou koncentrací lidí, kde mohou být útokem způsobeny značné škody na životech a zdraví přítomných osob. Jako jsou například obchodní centra, tržnice, sportovní stadiony, kulturní akce, prostředky hromadné dopravy, školy a v neposlední řadě náboženské svatostánky. Útoky teroristů na „*tvrdé cíle*“ sice nejsou tak časté, ale nejsou výjimkou. „*Tvrde cíle*“ jsou místa naopak od měkkých dobře střežená a zabezpečená, jsou to například vojenské základny, elektrárny, a jiná strategická chráněná místa. Dalším kritériem pro výběr potencionálního cíle teroristického útoku je zda se jedná o cíl „*bezprostředně dosažitelný cíl*“ nebo „*symbolický cíl*“. „*bezprostředně dosažitelné cíle*“ jsou takové cíle, které jsou vybírány náhodně, pouze s kritérii snadné dostupnosti a vysokého zraňujícího účinku a vysokých škod s co nejnižšími náklady. „*Symbolické cíle*“ vypovídají o sdělení teroristické organizace, jsou tedy přímo propojeny s ideologií teroristické organizace. Jsou to například kulturní památky, jednotlivé stavby, které mohou být považovány za symbolické (například za ekonomický symbol by mohlo být Americké Světové obchodní centrum „Dvojčata“) nebo jednotlivé osoby v nějaké symbolické funkci, nebo s určitým postavením, jako na příklad političtí vůdci a duchovní představitelé. Základním cílem je však vytvoření atmosféry strachu a působení na psychiku obyvatelstva, proto se teroristické organizace hlásí ke svým útokům a zasazují se o jejich medializaci. (Zeman, 2002)

1. 1. 6 Vybrané nejvýznamnější teroristické organizace pro Evropu

Pro účely této práce jsem vybrala několik zásadních teroristických organizací. Základním kritériem pro uvedení takové organizace, jsem zvolila, jednak jest-li, daná organizace přímo ohrožuje Evropu, nebo nějaký její stát, tedy „Může se Evropa stát cílem útoku této organizace?“. A nebo jest-li, má tato organizace svůj původ v Evropě.

- **Al-kaida**

Al-kaida je teroristická organizace, která je fundamentalisticky zaměřená. Je jednou z nejznámějších teroristických organizací na světě, možná i proto, že 11. září 2001 změnila svět teroristickým útokem na světové obchodní centrum v USA. Vznikla v osmdesátých letech jako podpůrná organizace pro muslimy bojující proti Sovětskému svazu. Za jednoho ze zakladatelů této organizace je považován saudskoarabský miliardář Usáma bin Ládín, který byl 2. 5. 2011 zabit americkou tajnou službou. Samozřejmě byl prakticky okamžitě nahrazen. V momentě, kdy Sovětský svaz ustoupil od Avghánistánu, její činnost byla minimální, později si vzala za nový cíl zbavit muslimské země nemuslimských okupantů. Al-kaida se spolupracovala s řadou dalších podobně smýšlejících organizací, na příklad jim pomáhala financovat činnost a pomáhala s výcvikem atentáčníků. (Al-Qaeda, 2016)

Obrázek 4 Al-kaida

Zdroj: <https://samajweekly.com/wp-content/uploads/2018/03/Al-Qaeda.jpg>

- **Euskadi Ta Askatasuna**

Euskadi Ta Askatasuna, česky Baskytsko a jeho svoboda (dále jen ETA) byla ozbrojená baskická nacionalistická a separatistická organizace, která se snažila násilně vytvořit nezávislý socialistický Baskytský stát mezi Španělskem a Francií. ETA bojovala proti mocenskému režimu generála Franca (do roku 1975). Tato organizace již oficiálně ukončila svoji činnost. (What is ETA?, 2017)

Obrázek 5 ETA

Zdroj: <http://www.vsudedobre.cz/katastrofy-foto/katastrofy-terorismus-3-eta.jpg>

- **Irská republikánská armáda**

Irská republikánská armáda (dále jen IRA) vznikla během Irské války za nezávislost (1919 – 1921), která se později rozdělila na dvě křídla, jedno s dohodou o nezávislosti Irska souhlasili, druhí chtěli celý ostrov. Tyto rozpory vyvolali i Irskou občanskou válku. Tato organizace prosákla i do oficiální politiky. Mnohokrát bylo vyhlášeno příměří a odzbrojování, ale vždy nějaké radikální křídlo pokračovalo v teroristických akcích, za účelem sjednocení Irska a nezávislosti Irska na Velké Británii. Dne 28. 7. 2005 IRA oficiálně ohlásila konec své ozbrojené kampaně, ale v roce 2015 bylo zjištěno, že mnoho základen je stále v provozu. (Irish Republican Army (IRA), 2016)

Obrázek 6 IRA

Zdroj: <https://i.ytimg.com/vi/qiosL0OdUVs/mqdefault.jpg>

- **Islámský stát**

Islámský stát je nábožensky fundamentalistická teroristická organizace, která usiluje o prosazování islámu, v jednom z jeho nejpřísnějších výkladů. V současné době je to jedna z nejdiskutovanějších a zároveň nejobávanějších teroristických organizací na světě. Její počátky se datují k roku 1999, kdy byl původní název organizace „Džamáa at-Tavhíd wa-al-Džihád“ (Organizace pro monoteismus a džihád), později se z této organizace vyvinula její dnešní podoba a to Islámský stát v Sýrii a Iráku (dále jen ISIS). V počátku byl ISIS napojen na Al-Kaidu. Díky účasti na Syrské občanské válce toto hnutí zesílilo do dnešní podoby, na dobytém území tato organizace vyhlásila samozvaný stát, který však nebyl mezinárodně uznán. Tato organizace je silně militantní, používá i dětské armády. (Gerges, 2016)

Obrázek 7 ISIS

Zdroj:http://4.bp.blogspot.com/1s3IeXmNBMY/VKGREisNerI/AAAAAAAAAEY/zAv_uwj_LMo/s1600/Flag_of_Islamic_State_of_Iraq.jpg.jpg

- **Kosovská osvobozenecská armáda**

Kosovská osvobozenecská armáda (Dále jen KOA) je pouze některými experty považována za teroristickou organizaci, některými experty je považována za partyzánskou skupinu. Tato organizace vznikla v roce 1994. Tato organizace působila během Občanské války v Jugoslávii za samostatnost a nezávislost Kosova. Tato organizace nejčastěji útočila na ozbrojené sbory, ale i útoky na civilní obyvatelstvo pro ni nebyli ničím výjimečným. (Mappes-Niediek, 2003)

- **Ozbrojená islámská skupina Alžírsko**

Ozbrojená islámská skupina Alžírsko, z francouzštiny Groupe islamique armé, (dále jen GIA) vznikla v Alžírsku, potom co tamní armáda násilně anulovala demokratické volby v roce 1992. Po čemž se strhla občanská válka v Alžírsku. Tato organizace se proslavila zejména svými brutálními útoky proti civilnímu obyvatelstvu a to i mimo Alžírsko, zejména pak ve Francii. Na konci 90. let se organizace začala štěpit, přes to svoji činnost neukončila. Tato organizace prosazuje islámský fundamentalismus. (Global terrorism database, 2016)

Obrázek 8 GIA

Zdroj: <http://ahwalelbelad.com/files/838741504282850.jpg>

- **Černé vdovy**

Černé vdovy byly islámská čečenská teroristická organizace, která se odlišovala tím, že jejími členy byly především ženy, a zejména ženy Čečenců padlých v druhé čečenské válce. Tato skupina se nejvíce proslavila útokem na moskevské divadlo. Teroristická organizace Černé vdovy dokládá fakt, že terorismus nezná pojem gender. (Ůzik, 2003)

1. 2 Vybrané teroristické útoky v Evropě

1. 2. 1 Rok 1995

- **Bud'onnovsk, 14. – 19. červen**

Čečenští militanti přepadli město ruské Bud'onnovsk a obsadili zdejší nemocnici, kde drželi asi 1500 rukojmí, asi 130 osob bylo zabito a více než 400 vážně zraněno. Lstí a pomocí úplatků se útočníci dostali přes hranice, v několika nákladních autech se vydávali za ruskou vojenskou kolonu, která měla převážet padlé vojáky v rakvích. Přesný počet útočníků není znám. Toto krveprolití začalo 14. června, kdy Čečenští militanti přepadli místní policejní stanici a zabili většinu policistů, potom se rozptýlili po městě, kde napadali veřejné a administrativní budovy. Stříleli do náhodných kolemjdoucích a shromažďovali rukojmí a přesunovali se s nimi k místní nemocnici. Dne 15. června teroristé oznámili své požadavky, tedy ukončení první čečenské války a zahájení přímých jednání s čečenskými představiteli ze strany ruské vlády. O dva dny později se Ruské speciální síly pokusili budovu nemocnice obsadit, osvobodili asi 150 rukojmí, v přestřelkách zahynulo několik vojáků a několik rukojmí, která teroristé používali jako živé štíty. Dne 18. června došlo k jednání mezi teroristy a ruským premiérem, bylo dosaženo kompromisní dohody, Rusko pozastavilo vojenské operace v Čečensku a teroristům byl přislíben bezpečný návrat do Čečenska. O den později teroristé propustili většinu rukojmí, výměnou za asi 120 dobrovolníků, zejména z řad novinářů a politiků. Tito byli po transportu do Čečenska propuštěni. (Global terrorism database, 2016)

- **Paříž, 25. červenec – 17. říjen**

Zde se jednalo o sérii tří teroristických útoků na pařížské metro a vlaky. Tuto sérii odstartoval útok ve stanici Saint-Michel, kde vybuchla plynová bomba. Toto si vyžádalo 8 mrtvých a asi 80 zraněných. Další z této série byl bombový útok 17. srpna u Vítězného oblouku, kde bylo zraněno 17 přítomných. Další bombový útok byl včas odhalen, jednalo se o nález bomby na vysokorychlostní železniční trati poblíž Lyonu. Dále následovala série obdobně nevydařených útoků, poté 3. září vybuchla bomba na Pařížském náměstí, zranila 4 lidi. 7. září vybuchla bomba v autě v areálu židovské školy v Lyonu, kde bylo zraněno 14 lidí. Další bomby byly nalezeny ve stanicích metra, často v toaletách a veřejných nádobách na odpadky. Útoky pokračovaly, další úspěšný útok se odehrál 6. Října ve stanici Pařížského metra. Explodovala tam plynová lahev a zranila

13 lidí. Dne 17. října také explodovala láhev plynu na železniční trati. Zranila 29 osob. K této sérii útoků se přihlásila teroristická skupina GIA v pozadí Alžírské občanské války, celkem bylo zabito 8 lidí a více než 100 bylo zraněno. (Global terrorism database, 2016)

- **Madrid, 11. prosince**

Teroristická organizace ETA zaútočila na civilní zaměstnance španělské armády při cestě do svých domovů. Cílem bylo jedno konkrétní vozidlo, které mělo převážet 9 civilních zaměstnanců. ETA umístila asi šedesátikilovou bombu u jednoho z vjezdů na dálnici, kudy obvykle projížděla armádní vozidla. Útočníci odpálili bombu na dálku a poté uprchli. Toto si vyžádalo 6 lidských životů a 19 lidí bylo zraněno. (Global terrorism database, 2016)

1. 2. 2 Rok 1996

- **Londýn, 9. února**

Tento teroristický útok v Londýně se odehrál ve čtvrti Dockland, tento cíl měl pro jeho pachatele vysokou cenu, protože zde bylo mnoho výškových budov a kanceláří mnoha významných institucí, jako jsou banky a média. Tento útok byl plánován asi dva týdny dopředu, osudný den byl asi 70 m od zdejší stanice metra zaparkován kamion plný jednoduchých bomb, které se skládaly z trubek naplněných trhavinou na bázi semtexu a obalených plastickými pytlí se směsí dusíkatého hnojiva a cukru. Tato bomba vážila asi 1400 Kg. Asi v 17:30 mluvčí teroristické organizace IRA vydal prohlášení, že v Docklandu bomba. Vypukla zmatečná evakuace, bylo nařízeno evakuovat pěší a jezdce v automobilech, většina zaměstnanců měla zůstat v budovách. Nikdo nevěděl, kde se přesně bomba nachází, proto byly některé budovy evakuovány, ale brzo bylo evakuovaným nařízeno vrátit se zpět do budov. Někteří lidé si mysleli, že je to falešné varování. Asi v 19:00 se ozvala mohutná exploze, která byla slyšet po celém Londýně. Toto si vyžádalo 2 lidské životy a více než 200 raněných a zanechal po sobě obrovský kráter a mnoho zničených budov, materiální škody dosáhly na 150 milionů liber. Tento útok má na svědomí IRA, v době konání mírových procesů v Severním Irsku. Aby tato jednání ukončila podle svých představ. (Global terrorism database, 2016)

- **Manchester 15. května**

Teroristický útok v Manchesteru způsobil rozsáhlé materiální škody, oběti na životech a zdraví lidí byly minimalizovány v důsledku varování samotným pachatelem útoků, IRA sama telefonicky varovala 90 minut před výbuchem. Na popud tohoto bylo evakuováno asi 75 000 lidí z Corporation street a Cannon street. Pyrotechnici nebyli schopni zneškodnit bombu včas, proto bylo zraněno zhruba 200 lidí. Materiální škody ve významné obchodní škody se vyšplhali na 1,2 miliardy liber, většina budov byla opravena ještě téhož roku. Tento útok byl realizován bombou v nákladním vozidle, bomba na bázi semtexu a dusíkatého hnojiva měla vážit asi 1500 kg. Tento útok byl realizován, aby přitáhl pozornost celé Evropy na problematiku odtržení Severního Irsku. V době útoku se také konalo fotbalové Euro. (Global terrorism database, 2016)

- **Moskva 10. listopad**

Při pietním aktu k uctění památky předsedy Fondu válečných veteránů z Afghánistánu Michaila Lichoděje na Moskevském Kotljakovském hřbitově vybuchla bomba, která zabila 14 lidí a 19 zranila. Vyšetřování ukázalo, že tento atentát byl důsledkem soupeření o kontrolu nad organizací bývalých účastníků afghánské války. (Global terrorism database, 2016)

- **Paříž 3. prosinec**

Ozbrojená Alžírská skupina a radikálním islámským smýšlením, GIA nechala vybuchnout v Pařížském metru vybuchnout bombu, která zabila 4 cestující a asi 170 zranila. Tento útok byl spáchán na pozadí konce Alžírské občanské války, byl dalším ze série minulého roku. (Global terrorism database, 2016)

1. 2. 3 Rok 1997

- **Mostar, 18. září**

Dne 18. září 1997 otřásl Bosnou a Hercegovinou teroristický útok v Monstaru. Vybuchla bomba v autě v ulici Splitska nedaleko policejní stanice, zranila asi 29 lidí a způsobila značné majetkové škody. K tomuto útoku se přihlásila Al-kaida, která tento útok provedla jako odvetu proti Chorvatské radě obrany, která bojovala proti muslimským silám za Chorvatsko-Bosenská války. (Schindler, 2007)

1. 2. 4 Rok 1998

- **Omagh, 15. srpna**

Bomba v automobilu byla odpálena v Omaghu v Severním Irsku teroristickou organizací IRA., která napěchovala osobní automobil výbušninou na bázi dusíkatého hnojiva a pak jej chtěla zaparkovat před budovou soudu, ale nemohli najít vhodné parkovací místo. Automobil zaparkovali poblíž nedaleké frekventované křižovatky, asi 400 m od budovy soudu a oba útočníci odešli. IRA opět varovala telefonátem asi 40 minut před útokem. Okamžitě se spustila evakuace soudní budovy a okolí. Bomba vybuchla v přeplněné nákupní zóně, to způsobilo smrt 21 lidí na místě, dalších 8 zemřelo na cestě do nemocnice a více než 200 lidí bylo zraněno. (Darby, 2001)

- **Jezero Radonjić, 9. září**

Tento incident se stal během Občanské války v Jugoslávii, proto není jasné, zda tento incident můžeme považovat za teroristický útok, nebo partyzánský válečný akt. U kosovského jezera Radonjić se stala masová vražda nejméně 34 lidí ze Srbského nebo Albánského etnika členy KOA. Tato etnická rozmanitost působila problémy, které propukly až v občanskou válku. Těla zavražděných se našla v jezeře, jejich ohledání provedly pouze tamní úřady, které nepřipustily ohledání místa mezinárodními institucemi. (Bouckaert, 1999)

1. 2. 5 Rok 1999

- **Londýn, 17. – 30. dubna**

V sobotu 17. dubna 1999 začala série bombových teroristických útoků, které má na svědomí David Copeland, britský militantní neonacista, známý i jako „London Nail Bomber“. Jeho útoky byly vedeny proti černošským, asijským a gay komunitám. Za své činy byl odsouzen na šest souběžných doživotních trestů. První ze série útoků se odehrál právě 17. dubna v Electric Avenue, kde vybuchla Copelandova po domácku vyrobená bomba ze zábavní pyrotechniky a hřebíků. Tuto bombu ukryl do sportovní tašky a odnesl do nákupního centra. Tomuto útoku podlehl 3 lidé, z toho jedno batole a asi 50 lidí bylo zraněno. Druhá podobná bomba vybuchla další sobotu, tedy 24. dubna, na Hanbury Street. Zde nechal David Copeland černou sportovní tašku s podobnou bombou, tato taška byla sebrána mužem, který ji chtěl odnést na policejní stanici, ta však byla zavřená, proto si tuto tašku muž uložil do kufru auta. Díky této náhodě nebyl nikdo zabit, přes to došlo ke 13 zranění. Třetí a poslední bomba byla opět ukryta ve

sportovní tašce a odpálena k večeru v pátek 30. dubna v přeplněném hostinci The Admiral Duncan v centru Londýna. Tento útok byl namířen proti gay komunitě. Toto řádění si vyžádalo 3 lidské životy a 79 raněných, někteří z nich přišli o končetiny. (Profile: Copeland the killer, 2000)

1. 2. 6 Rok 2000

- **Madrid, 21. leden**

Tento den ETA oficiálně ukončila vyjednané příměří výbuchem bomby, kterou instalovali na vůz podplukovníka španělské armády, Pedra Antonia Blanca Garcia. Při jejím výbuchu byl řidič vozidla zabit a byli zraněni další 4 lidé. V roce 2000 byla ETA obzvláště činná, zrealizovala více než 40 útoků. Tyto útoky byly vedeny zejména proti státním institucím. (Global terrorism database, 2016)

- **Moskva, 8. srpen**

Dne 8. srpna 2000 rozezněl moskevský podchod mohutný výbuch. Dva muži tam nechali bombu v plastovém sáčku. Podle očitých svědků během večerní špičky, těsně před výbuchem dva kavkazští muži nakupovali kiosku v podchodu Pushkinského náměstí, po nákupu upustili plastický sáček s travinou, po té utekli. Toto si vyžádalo 13 lidských životů a 118 zraněných. K tomuto se nepřihlásila žádná teroristická organizace, ale incident proběhl na pozadí Dagestánských nepokojů a Čečenské války. (Global terrorism database, 2016)

1. 2. 7 Rok 2001

- **ETA v roce 2001**

Teroristická organizace ETA v tomto roce zosnovala více než 50 teroristických útoků v mnoha španělských městech. Některé útoky zabíjely, jiné byly včas odhaleny, nebo nebyly úspěšné. Teroristické útoky byly realizovány jak prostřednictvím bombových útoků, tak i střelbou na jednotlivé osoby. Nejvýznamnější teroristické útoky:

- 1) 22. února 2001: ETA zosnovala bombový útok na socialistického radního, ale připravená bomba zabila dva dělníky a tři další osoby zranila.
- 2) 12. května 2001: V bankovní centrále v Madridu vybuchla bomba, která zranila 13 lidí.

- 3) 6. listopadu 2001: V Madridu vybuchl automobil naplněný trhavinou, cílem útoku byl Juan Junquera, generální tajemník španělské policie, který sice byl zraněn, ale přežil. Zde bylo zraněno asi 100 lidí.

- **IRA v roce 2001**

Tento rok byl také jedním z nečinnějších let pro teroristickou organizaci IRA, která zorganizovala více než 20 teroristických aktů. Nejvýznamnější teroristické útoky:

- 1) 4. března 2001: Výbuch bomby ukryté v automobilu byl zachycen kameramanem BBC a záznam byl vysílán na televizních stanicích po celém světě a získal hromadnou publicitu pro skupinu.
- 2) 8. června: Byla IRA obviněna z útoku na volební místnost, při kterém byli dva důstojníci zraněni.
- 3) 3. listopad: V Londýně vybuchla bomba v zaparkovaném automobilu, střepiny létali až 200 metrů od výbuchu. Tento útok si vyžádal 7 zraněných a vysoké materiální škody.

- **Podujevo, 16. únor**

Albáňští extrémisté odpálili dálkově řízenou bombu přímo pod autobusem, který převážel v koloně pěti autobusů a vojenských vozidel asi 200 etnických Srbů z Kosova. Tato kolona byla doprovázená a chráněná vojenskou jednotkou KFOR. Tento výbuch zabil nebo vážně zranil všechny cestující z tohoto autobusu, asi 57 lidí. Není jisté, zda tento čin můžeme považovat za teroristický útok, nebo jiný zločin. Stal se na konci občanské války v Jugoslávii. (Thomas, 2008)

1. 2. 8 Rok 2002

- **Kaspijsk, 9. května**

Tento den vybuchla nášlapná mina, na vojenské přehlídce konané v jihoruském městě Kaspijsk, konané k příležitosti oslav konce 2. Světové války. Toto si vyžádalo více než 40 obětí na životech a asi 130 zraněných, mezi mrtvými a raněnými byli jak vojáci, tak i civilisté. Tento útok je přičítán čečenským separatistům, ale žádná teroristická organizace se k tomuto útoku nepřihlásila. (Deadly blast hits Russian parade, 2002)

- **Moskva, 23. – 26. října**

Dne 23. října 2002 asi 40 čečenských islámských teroristů během představení muzikálu obsadilo budovu moskevského divadelního centra na Dubrovce a vzalo více než 850 lidí jako rukojmí, žádali končení druhé čečenské války. Útok začal krátce po 21:00 hodině, kdy před divadlo přijel autobus s asi 40 maskovanými útočníky, kteří za střelby do vzduchu vtrli do divadla. Během prvních zmatečných chvil se podařilo několika lidem z divadla uprchnout. I tak zadrželi ozbrojenci asi 850 lidí, shromáždili je v hlavním sále a po celé budově rozmístili výbušniny. O den později po půlnoci propustili ozbrojenci několik desítek rukojmí, šlo především o malé děti, těhotné ženy a občany jiných států, a to zcela bez podmínek. Nad ránem byla zabita mladá žena, která do budovy divadla pronikla z neznámých důvodů. K večeru z divadla unikli 2 rukojmí, teroristé po nich stříleli, jeden z nich byl zraněn. Další den, tedy 25. října, teroristé propustili několik lidí, především dětí. A došlo ke dvěma incidentům, při prvním byl teroristy zastřelen muž, který se domníval, že mezi rukojmími je i jeho syn, proto vnikl do budovy. Druhý incident strhl střelbu na jednoho z rukojmí, který se pravděpodobně rozhodl odejít. Střelba zasáhla další dva z rukojmích, jeden z nich zemřel, prchající muž byl popraven. Dne 26. října se spustila speciální záchranná operace, při které brzy ráno ruské speciální síly vpustili do ventilace plyn, který měl uspat nebo alespoň utlumit teroristy. Asi v 5:30 vnikli do budovy speciální protiteroristické jednotky. Začaly se ozývat výbuchy a došlo k několika přestřelkám, nakonec byli všichni teroristé zneškodněni. Poté začala evakuace rukojmí z budovy a jejich případný převoz do nemocnice. Použití zmiňovaného uspávacího plynu bylo zprvu hodnoceno velmi pozitivně, ale později se ukázalo, že plyn způsobil nárůst počtu obětí až na 130 mrtvých, a také to, že drtivá většina evakuovaných musela zůstat ještě dva dny v nemocnici. Mezi mrtvými byli i děti cizí státní příslušníci, například z Ukrajiny, Rakouska, Holandska a Běloruska. Velkou zvláštností tohoto útoku je, že značná část teroristů byly ženy, takzvané „černé vdovy“, tedy vdovy po padlých čečenských povstalců. (Memorial pogibšich v Nord-Oste, 2011)

- **Groznyj, 27. prosince**

Tři čečenští sebevražední atentátníci pronikli ve vozidlech s výbušninami do přísně stráženeho vládního ústředí v Ruském městě Groznyj. Kupodivu se dostali přes četné kontroly do centrální části vládního ústředí. Až na posledním kontrolním stanovišti se chtěla stráž podívat do vozidel, poté vypukla přestřelka a teroristé jeli k hlavní budově. Mohutná exploze vážně poškodila tuto budovu, strhla střechu. O život přišlo 83 lidí a více než 200 jich bylo zraněno. Existují pochyby o tom zda se jednalo o teroristický útok nebo o odbojový akt. (Jaimoukha, 2012)

1. 2. 9 Rok 2003

- **Znamenskoye, 12. květen**

V tomto čečenském městě sebevražední atentátníci, 1 muž, 2 ženy, odvezli kamiony plné výbušnin do komplexu ředitelství Federální bezpečnostní služby Ruské federace. Zabili tím asi 59 lidí a asi 200 bylo zraněno. Vojáci, kteří hlídaly tento komplex, spustili palbu, aby tyto kamiony zastavili, vybuchli při nárazu do zábran. (Global terrorism database, 2016)

- **Tushino, 5. července**

Na rockovém festivalu na letišti Tushino, nedaleko Moskvy se odpálili dva čečenští sebevražední atentátníci. Jedna žena, její bomba selhala a nevybuchla, proto vyhledala svého kolegu, jeho bomba už byla funkční. Takto zabili 11 lidí a asi 60 jich zranili. Tento incident se stal na pozadí Druhé čečenské války. (Global terrorism database, 2016)

- **Stavropol, 5. prosince**

Tohoto dne se stal sebevražedný bombový útok na vlak podzemní dráhy u města Stavropol. Tento útok si vyžádal 46 lidských životů a asi 170 lidí bylo zraněno. Tento útok byl jedním z mnoha sebevražedných atentátů, které se staly kolem roku 2003 v Čečensku a kolem Moskvy, na pozadí Čečenské války. (Šlachta, 2007)

1. 2. 10 Rok 2004

- **Madrid, 11. února**

Tento teroristický útok byl spáchán za pomoci bombových útoků na příměstskou vlakovou soustavu. Proběhlo celkem deset koordinovaných výbuchů dynamitu, který byl odpálen za pomoci mobilních telefonů. Tento útok si vyžádal 191 mrtvých a na dva tisíce dalších zraněných. Z počátku byl tento útok přičítán teroristické organizaci ETA, ale později se ukázalo, že byl dílem islamistické organizace inspirované teroristickou skupinou Al-Kaida. Tento útok proběhl pouhé tři dny před všeobecnými parlamentními volbami, zřejmě s úmyslem ovlivnit jejich výsledek. Tomuto by napovídal fakt, že výsledkem těchto voleb bylo vítězství socialistického politika, který sliboval, že se v případě jeho zvolení, zasadí o stažení španělských jednotek z Iráku. (Global terrorism database, 2016)

- **Beslan, 1. – 3. září**

Masakr ve škole v ruském Beslanu začal 1. září 2004 v první školní den, kdy čečenští islámští separatisté obsadili školní budovu, kde se nacházelo asi 60 učitelů a 800 dětí, mnohé v doprovodu svých rodičů. V 9:10 místního času dorazili teroristé v kradené policejní dodávce a nákladním automobilu ke škole, nejprve si přítomní mysleli, že se jedná o bezpečnostní cvičení. Teroristé operovali ve dvou skupinách, jedna se ještě před příjezdem infiltrovala do školní budovy. Když vnikla druhá skupina na nádvoří školy, zahájila zastrašovací palbu do vzduchu. Mnoho přítomných mělo u sebe zbraně, tak došlo k přestřelce, ta si vyžádala 2 mrtvé a asi 12 raněných. Poté útočníci shromáždili rukojmí v tělocvičně, zabavili jim mobilní telefony. Poté útočníci vytipovali asi 20 potencionálně nebezpečných, které odvedli do chodby vedle jídelny, a odtud se ozval výbuch, vůdce teroristů odpálil jednu ze sebevražedných atentátnic. Poté přeživší rukojmí byla nucena vyházet mrtvá oknem na dvůr školy, při tom se podařilo jednomu muži uniknout. 2. září se ve vyjednávání nedařilo, teroristé odmítli zásoby vody, jídla a léků pro svá rukojmí. Ale poté propustili 26 rukojmí, zejména ženy s novorozenci a jejich děti. Ostatní rukojmí byla držena v tělocvičně, bylo zde velké horko a také pro zákaz jídla a pití mnoho dětí ztratilo vědomí. Poslední den, 3. září, byl podle dohody ke školní budově přistaven speciální zdravotnický automobil. Teroristé v momentě, kdy zdravotníci vystoupili, ozvala se mohutná exploze a ozbrojenci spustili na zdravotníky palbu, 2 zdravotníky zastřelili. O chvíli později se ozvala další, ještě mohutnější

exploze z tělocvičny, která celou tělocvičnu poškodila, ta zasypala asi 160 rukojmí. Z poškozené tělocvičny následně uprchali rukojmí, armáda začala konečně jednat. Teroristé nutili zbylá rukojmí, aby jim dělala lidské štíty. Asi po dvou hodinách ruské palby měli Rusové většinu budovy pod kontrolou. Budova školy byla zcela zničena, většina teroristů mrtvá, jednoho z nich lynčoval rozrušený dav, když se snažil uprchnout. V důsledku explozí a následného útoku na budovu zahynulo 334 rukojmích z toho 186 dětí a asi 783 lidí bylo raněných. Avšak téměř 200 lidí zůstalo nezvěstných nebo se je nepodařilo identifikovat. Zemřelo také asi 10 příslušníků speciálních jednotek, 31 teroristů bylo zabito a jeden dopaden a odsouzen na doživotí. (Giduck, 2005)

1. 2. 11 Rok 2005

- **Moskva, 6. února**

Čečenský sebevražedný atentátník se odpálil v moskevském metru krátce před devátou hodinou místního času. O život přišlo 41 lidí a až 120 cestujících bylo zraněno. Čečenští militanti nejprve odmítli zapojení do tohoto útoku, pozdější vyšetřování ukázalo, že odsouzení za tyto atentáty žili v Moskvě, ale byli cvičeni v Čečenských táborech. (Global terrorism database, 2016)

- **Madrid, 11. března**

Série bombových útoků na madridské vlaky v roce 2004 si vyžádala 191 lidských životů a více než 600 zraněných. Deset bomb vybuchlo v Madridu na železniční trati, první vybuchla v momentě, kdy vlak vyjížděl ze stanice v Madridu. Bomby byly odpáleny pomocí mobilních telefonů, byly ukryty v běžných zavazadlech. Zpočátku byla obviněna ETA, ale později se k útokům přihlásila Abu Hafs al-Masri Brigade, teroristická organizace spolupracující s Al-Kajidou. (Global terrorism database, 2016)

- **Londýn, 7. červenec**

Teroristický útok v Londýně byl spáchán v momentě dopravní špičky, prostřednictvím sebevražedných bombových útoků, z nichž byly tři provedeny ve stanicích Londýnského metra, a jedna byla odpálena v autobuse městské hromadné dopravy. Oběti na životech dosáhli počtu 56 lidí, v důsledku tohoto byla tato světová metropole dlouho ochromena. Z tohoto teroristického útoku byla nejprve podezírána IRA, poté se k němu přihlásilo množství islámsky fundamentalistických teroristických skupin. Až vyšetřování ukázalo, že tento teroristický čin mají na svědomí jednotlivci, kteří sympatizovali s Al-Kaidou. Tento útok mohl mít spojitost se zasedáním summitu G8 v sousedním Skotsku. (Global terrorism database, 2016)

- **Moskva, 31. srpen**

V tento den se v Moskevském metru odpálila sebevražedná atentátnice, takto zabila asi 10 lidí a zhruba 50 dalších bylo zraněno. Tato atentátnice byla napojená na muslimsky smýšlející organizace, které měli na svědomí další útoky na dopravní infrastrukturu v Rusku. (Bergman, 2009)

1. 2. 12 Rok 2006

- **Moskva 21. srpna**

Moskevské tržiště, kde se obchodů účastnilo mnoho cizích státních příslušníků, rozezněl výbuch podomácku vyrobené bomby. Na místě zůstalo 13 mrtvých, 6 občanů Tádžikistánu, 3 občané Uzbekistánu, 2 Rusové, 1 žena z Běloruska, a 1 Číňan. Za tento brutální útok nese odpovědnost rasistická militantní organizace „Spasitelé“. (Global terrorism database, 2016)

- **Madrid, 30. prosinec**

Tohoto dne se zase o své slovo přihlásila ETA, vybuchla bomba v autě na letištním parkovišti. Toto ukončilo 9 měsíců příměří a poškodilo terminál 4., mnoho letů muselo být zrušeno. Jak již je u organizace ETA zvykem i před tímto výbuchem, svojí akci oznámila. Bomba vybuchla a strhla terminál letiště, dva Marocké občany zabila exploze v autech na parkovišti, nestihli se evakuovat. Dalších 52 lidí bylo zraněno. ETA vyjádřila lítost nad životy a zdraví svých obětí. (Global terrorism database, 2016)

1. 2. 13 Rok 2007

- **Londýn, 29. června, Glasgow, 30. června**

Dne 29. června byly nalezeny v Londýně 2 nevybuchlé automobilové bomby. Bombové útoky na letišti Glasgow začaly, když tmavý Jeep naložený výbušninou najel do skleněných dveří letištní budovy. Toto zavinilo zranění pěti lidí a počáteční požár. Britská vláda toto přičítala Al-kaidě, ta se k útokům nepřihlásila, ale dopadení pachatelé měli silné vazby na tuto teroristickou organizaci. (Global terrorism database, 2016)

1. 2. 14 Rok 2008

- **ETA v roce 2008**

V tomto roce na území Evropy významně převládala činnost teroristické organizace ETA. Spáchala mnoho teroristických akcí, některé byly včas odhaleny, při jiných zasáhla náhoda a nedošlo ke smrtelným zraněním, jiné byly krvavé. (Global terrorism database, 2016)

Tabulka 2 Vybraná činnost ETA v roce 2008

Kdy?	Město	Cíl	Raněných	Mrtvých
23. 2.	Bilbao	Telekomunikace	0	0
21. 3.	Calahorra	Policie	1	0
30. 3.	Azpeitia	Telekomunikace	0	0
17. 4.	Bilbao	Soud	7	0
20. 4.	Elgoibar	Veřejnost	0	0
14. 5.	Leguitano	Policie	4	1
4. 7.	Barrundia	Telekomunikace	0	0
20. 7.	Ladero, Bilbao, Noja, Orio, Torremolinos	Obchod	1	0
21. 9.	Vitorria, Ondarroa	Policie	21	0
22. 9.	Santona	Vojenský	6	1
30. 10.	Pamplona	Vzdělávací instituce	17	0
3. 12.	Azpeitia	Obchod	0	1
31. 12.	Bilbao	Media	1	0

Zdroj: vlastní práce

1. 2. 15 Rok 2009

V roce 2009 byl velký útlum významných teroristických útoků na území Evropy. Menší akce podnikaly prakticky jen IRA a ETA. IRA zaútočila 7. března 2009, v Severním Irsku, ve městě Antrim dva neozbrojené vojáky. Ti byli zastřeleni mimo areál kasáren a dva civilní muži byli postřeleni.

Organizace ETA byla činnější:

- 1) 9. února 2009 v Madridu explodoval vůz plný trhaviny poblíž kanceláří stavební firmy. Nikdo nebyl zraněn, exploze napáchala materiální škody.
- 2) 23. února 2009 v Lazkau explodovala bomba v batohu. Protože ETA varovala před svým útokem, nikdo nebyl zraněn.
- 3) 30. července 2009 ve městě Calvia na Mallorce explodoval automobil naložený výbušninou. Tato bomba zabila 2 lidi a 3 zranila. Později se našla ještě jedna obdobná bomba, ta byla včas zneškodněna. (Global terrorism database, 2016)

1. 2. 16 Rok 2010

• Dammarie-les-Lys, 16. Března

V tomto francouzském městě se o slovo přihlásila ETA. Její příslušníci zastřelili francouzského policistu a vyloupili garážové stání. Toto bylo poprvé, co ETA zabila policistu jiné státní příslušnosti než je Španělská. (Global terrorism database, 2016)

• Moskva, 29. března

Tento den se dvě sebevražedné atentátnice odpálily v moskevském metru, během ranní špičky. Atentátnice se odpálily 40 minut po sobě a takto zabili 40 lidí, vážně zranili více než 100. V době útoků se v moskevském metru pohybovalo přibližně půl milionu lidí. Tyto útoky spáchali příslušnice Černých vdov. (Global terrorism database, 2016)

• Kyzliar, 31. Března

Tento sebevražedný atentát se stal blízko kanceláří místního ministerstva vnitra a zpravodajské služby. Další atentátník se odpálil 20 minut poté, když se na ulici shromáždil dav, vydával se za policistu. Toto si vyžádalo 12 lidských životů a 25 raněných. (Global terrorism database, 2016)

- **Groznyj, 19. října**

K ránu tohoto dne Čečenští separatisté zaútočili na parlament. Tři ozbrojenci přijeli před budovu parlamentu, začali střílet na policisty před budovou. Jeden z ozbrojenců odpálil na sobě výbušninu u vstupu do budovy, zatím co ostatní vnikli dovnitř. Došlo k divoké přestřelce, při níž bylo zraněno 6 policistů a 11 civilistů. Poté byly spuštěny dva reaktivní granáty, několik lidí bylo zraněno šrapnelem. Mezitím byla většina budovy evakuována, nebo unikla do 3. patra. Počet obětí se v různých zdrojích liší. Ale bylo zde minimálně 6 mrtvých a minimálně 17 raněných. (Global terrorism database, 2016)

1. 2. 17 Rok 2011

- **Chasavjurt, 14. ledna**

Čečenská válka pokračuje a s ní i penzum teroristických útoků proti rusům. Bomba v automobilu vybuchla, když tento automobil projížděl kolem kavárny ve městě Chasavjurt v ruském Dagestánu. Toto si vyžádalo 4 úmrtí a více než 8 zraněných. (Global terrorism database, 2016)

- **Mezinárodní letiště Domodědovo, 24. ledna**

Sebevražedný atentátník se odpálil na ruském mezinárodním letišti v prostoru mezinárodní příletové haly. Exploze byla způsobena podomácku vyrobenou bombou, která obsahovala různé šrapnely a kusy drátu. Toto řádění zabilo 37 lidí a více než 170 bylo zraněno. K odpovědnosti za tento útok se přihlásila teroristická frakce Kavkazský emirát a pohrozila dalšími útoky (Global terrorism database, 2016).

- **Oslo, Utoya, 22. června**

Tento den se zapsal do historie atentátník Anders Behring Breivik, který nejprve odpálil bombu ve vládní budově v Oslu. Toto si vyžádalo 8 lidských životů. O několik hodin později se Breivik převlečený za policistu vloudil na trajekt převážející děti a mládež na tábor na ostrově Utoya. Poté začal asi jednu hodinu přerušovaně střílet. Jeho vražedné běsnění si vyžádalo 77 mladých životů a více než 300 lidí bylo zraněno. Anders Behring Breivik se pak vzdal policii bez známky odporu a také bez známky lítosti nad svým činem. Tímto hrůzným činem chtěl ochránit Evropu a zejména Norsko před muslimským převzetím. (Turrettini, 2015)

- **Liège, 13. prosinec**

Belgické městečko Liège zažilo katastrofu během předvánočních trhů. Nejprve hodil do soudního dvora omračující granáty a poté začal z útočné pušky střílet do lidí. Před svým vražedným běsněním měl doma zabít svoji ženu. Celkem zabil 7 lidí a více než 120 lidí zranil. Poté spáchal sebevraždu krátkou zbraní. Pachatel Nordine Amrani měl marocké kořeny, ale podle jeho právníka nerozuměl arabsky, ani nebyl muslimem. Byl již dříve trestaný za nepovolované ozbrojování. Pravděpodobně nebyl napojen na žádnou teroristickou organizaci. (Profile: Liege mass killer Nordine Amrani, 2011)

1. 2. 18 Rok 2012

- **Toulouse, Montauban, 11. – 19. března**

Zde se odehrála série tří teroristických útoků, které spáchal jediný muž. 11. března 2012 tento útočník zastřelil jednoho francouzského výsadkáře v Toulouse. 15. března 2012 ten samý útočník zabil 3 francouzské vojáky severoáfrického muslimského původu, když si vybírali peníze z bankomatu ve městě Montauban, nedaleko nákupního centra. Při tomto incidentu měl útočník údajně odstrčit starší ženu, která čekala u bankomatu. Poslední útok se odehrál 19. března v židovské škole Ozar HaTorah v Toulouse. Zhruba v 8:00 hodin místního času spustil tento atentátník střelbu ke školním dveřím, zabil rabína, učitele v této škole a jeho dva syny. Poté pokračoval do školy, hnal lidi ze školního nádvoří dovnitř do budovy školy. Uvnitř střílel na zaměstnance školy, rodiče i děti. Během všech útoků se maskoval motorkářskou přilbou. Jeho běsnění si vyžádalo 8 lidských životů. Útočník tvrdil, že je ve spojení s Al-Kaidou, nakonec se oběsil. (Shootings in Toulouse and Montauban: What we know, 2012)

- **Makhachkala, 3. května**

Dva sebevražední atentátníci odpálili výbušninami naplněné vozy v blízkosti policejního stanoviště dopravní kontroly ve městě Makhachkala v ruském Dagestánu, při kterých zahynulo nejméně 13 lidí. Více než 130 dalších bylo zraněno obrovskými výbuchy. Vláda spekuluje, že tento útok mohl být odhalený transport výbušnin pro útok v centru, při očekávaných oslav 9. května. (Global terrorism database, 2016)

- **Burgas, 18. července**

Sebevražedný atentátník odpálil své výbušniny v blízkosti turistického autobusu na letišti v Burgasu na jižním bulharském černomořském pobřeží. 7 lidí na místě zemřelo a více než 30 dalších bylo zraněno. K tomuto útoku se nepřihlásila žádná teroristická organizace, ale Bulharská vláda obvinila Hizbaláh. (Global terrorism database, 2016)

1. 2. 19 Rok 2013

- **Volgograd, 21. října**

V autobuse jelo 40 lidí, když sebevražedná atentátnice, pravděpodobně příslušnice Černých vdov, odpálila neznámou výbušninu. Její řádění si vyžádalo 6 lidských životů a minimálně 30 zraněných. (Global terrorism database, 2016)

1. 2. 20 Rok 2014

- **Vídeň, 11. leden**

Ruční granát explodoval uvnitř automobilu ve čtvrti Ottakring města Vídeň. Tento incident měl 2 oběti, byli to radní rakouské sociálně demokratické strana a jeho německý společník. Pitva později ukázala, že rakouský radní byl již po smrti v době výbuchu granátu. Žádná skupina přihlásila k odpovědnosti za incident. (Global terrorism database, 2016)

- **Brusel, 24. květen**

Jeden útočník spustil palbu v Židovském muzeu v Bruselu, zabil tak 4 lidi. 6 dní poté byl dopaden pachatel, který v roce 2013 bojoval jako islamistický povstalec v syrské občanské válce. Tento útočník byl zatčen na autobusovém nádraží v Marseille a ke střelbě se doznal. (Global terrorism database, 2016)

- **Joue-les-Tours, 20. prosinec**

Tohoto dne vstoupil osamělý islámský útočník na zdejší policejní stanici a začal nožem bodat do policistů. Jednoho zabil a 3 zranil. Zde se jednalo o budování teroru teroristou osamělým vlkem, tyto události předcházely útokům na redakci časopisu Charlie Hebdo. (Global terrorism database, 2016)

- **Dijon, 21. prosinec**

Jeden útočník najel dodávkou do chodců v pěti částech města. Takto zranil 11 lidí. Toto řádění měl na svědomí pravděpodobně duševně nemocný muž, terorista osamělý vlk, kterého měla k jeho činům inspirovat videa zveřejňovaná ISIS. (Global terrorism database, 2016)

- **Nantes, 22. prosinec**

Tento útok byl velmi podobný jako ten z předešlého dne v Dionu. Útočník jel svoji bílou dodávkou po vánočním trhu a přejel deset chodců, na místě nikdo zraněním nikdo nepodlehl, ale jeden člověk zemřel druhý den v nemocnici. Zde se také jednalo o teroristu vlka samotáře, který se při dopadení pokusil o sebevraždu bodnutím nožem, tento pokus o sebevraždu byl neúspěšný. Později se oběsil ve vyšetřovací vazbě. (Global terrorism database, 2016)

1. 2. 21 Rok 2015

- **Paříž, 7. leden**

7. ledna 2015 v 11:30 místního času, dva bratři vnikli do redakce francouzského satirického týdeníku Charlie Hebdo. Byli vyzbrojeni samopaly, puškami a dalšími zbraněmi, zabili 12 lidí a dalších 11 zranili. Oba útočníci se hlásili k teroristické organizaci Al-Kaida, ta přiznala, že za útokem stojí. Tento brutální útok měl být mstou za zesměšňování muslimských náboženských symbolů a to zejména proroka Mohameda. (Global terrorism database, 2016)

Obrázek 9 Charlie Hebdo

Zdroj: <https://s1.ibtimes.com/sites/www.ibtimes.com/files/styles/lg/public/2015/01/07/mohammed.png>

- **Paříž, 9. leden**

V košer lahůdkářství byli drženi rukojmí, útočníky ISIS, kteří byli vyzbrojeni samopaly a útočnými puškami. 4 židovské občany zabili hned a několik vzal jako rukojmí. Jedna z prodavaček zmírnila následky tohoto teroristického útoku, tím že vzala několik lidí a ukryla je ve skladu. (Global terrorism database, 2016)

- **Kodaň, 14. únor**

Série teroristických útoků byla vedena proti výstavě „Umění, rouhání a svoboda projevu“. Toto by se dalo označit za pokračování pařížského útoku na týdeník Charlie Hebdo, jelikož motivy se shodují. První ze série útoků začal v kulturním centru Krudttønden, útočníci stříleli z automatických pušek. Hlavním cílem byl švédský umělec Lars Vilks, pro své satirické kresby Mohameda. Ten měl přednášku, které se účastnilo asi 40 lidí. Další útok se odehrál před Velkou synagogou, kde právě probíhala oslava bat micva. Útočník předstíral, že je opilý, aby se dostal co nejbližší ke slavicím a pak spustil střelbu. Tyto útoky si vyžádali 2 lidské životy a 6 zraněných. (Global terrorism database, 2016)

- **Zvornik, 27. duben**

Zvornik leží v Bosně a Hercegovině, zde 27. 4. 2015 jeden útočník začal střílet do policistů, podle svědků incidentu měl před střelbou vykřiknout „Allahu akbar“ (bůh je veliký). Jeden policista byl zabit a další dva byli zraněni, útočník byl zastřelen při samotném útoku. Žádná organizace se k tomuto útoku nepřihlásila, proto předpokládáme, že se jednalo o osamělého teroristu, sympatizujícího s některou fundamentalisticky zaměřenou teroristickou organizací. (Global terrorism database, 2016)

- **Paříž, 13. listopad**

Série teroristických útoků ochromila Francouzské hlavní město v noci z 13. na 14. listopadu. Tyto teroristické útoky byly realizovány prostřednictvím sebevražedných atentátníků a střelby z útočných pušek. Útoky si vyžádaly na 130 obětí na životech a více než 350 raněných. První ze série Pařížských útoků se stala u fotbalového stadionu Stade de France, kde se zrovna hrálo přátelské utkání mezi Francií a Německem. Zde se postupně, v asi desetiminutových intervalech, odpálili tři sebevražední atentátníci, jeden

když byl u vstupu na stadion odhalen, druhý se odpálil u jiné brány a třetí u nedalekého rychlého občerstvení. Další útoky se odehrály u křižovatký Rue Bichat a Rue Alibert, zde útočníci stříleli útočnými puškami do lidí před barem, tito útočníci zřejmě uprchli automobilem. Další teroristický útok se odehrál v italské restauraci v Rue de la Fontaine-au-Roi. Zde jeden útočník střílel do hostů. Další střelba se rozezněla na terase restaurace na Rue de Charonne, dva útočníci stříleli do hostů několik minut a poté uprchli. Další ze série útoků byl sebevražedný atentát na terase kavárny v Boulevard Voltaire, kde se atentátník odpálil, sedíce mezi hosty. Nejbrutálnější z této série teroristických útoků byl bezpochyby útok na koncertní síň Bataclan, ve které právě probíhalo vystoupení americké metalové skupiny Eagles of Death Metal, s účastí asi 1500 diváků. Na toto vystoupení pronikli tři útočníci vyzbrojeni útočnými puškami a ručními granáty, desítky lidí zabili a zranili, další desítky přítomných vzali jako rukojmí. Tuto sérii teroristických útoků má na svědomí teroristická organizace ISIS. (Paris attacks: What happened on the night, 2015)

- **Belfast, 30. listopad**

Dva maskovaní útočníci napadli bavící se hosty v klubu Grosvenor Homing Pigeon, tento útok si vyžádal pouze dva raněné, kteří byli postřeleni do nohy. Poté útočníci utekli. K tomuto činu se nepřihlásila žádná teroristická organizace. (Global terrorism database, 2016)

- **Kiziljurt 16. prosince**

Kiziljurt se nachází v Ruském Dágestánu, který je o jak živa horkou plotnou, mísí se zde různé kultury a náboženství. Tento útok byl veden třemi útočníky proti policistům. Tito útočníci byli zabiti v následném chaosu. K tomuto útoku se nepřihlásila žádná organizace, toto podporuje existenci pochyb o tom, zda tento čin můžeme považovat za teroristický. (Global terrorism database, 2016)

- **Ajaccio, 24. prosinec**

V tomto Francouzském městě dva pachatelé zneužili linku tísňového volání a přivolané hasiče a policisty napadl baseballovými páčkami a kameny. Jeden policista a dva hasiči svým zraněním podleli. K odpovědnosti za tento brutální útok se nepřihlásila žádná teroristická organizace, proto jsou zde na místě pochyby o tom, zda se jednalo teroristický útok, nebo o jiný kriminální čin. (Global terrorism database, 2016)

- **Derbent, 29. prosinec**

Teroristický útok v Derbentu, v republice Dágestán v Rusku, se odehrál při příležitosti slavností pevnosti Naryn-kala. Útočník spustil palbu na turisty před pevností, toto řádění si vyžádalo dva lidské životy a jedenáct zraněných. K tomuto útoku se přihlásil ISIS. (Gerges, 2016)

2 Cíle práce a výzkumné otázky

Jako cíle této práce jsem si stanovila zmapovat důležité teroristické útoky na území Evropy od roku 1995 do roku 2015, což se mi podařilo v teoretické části této práce. Dalším dílčím cílem jsem si stanovila přiřadit k datům útoků burzovní ceny ropy za barel a zjistit rozdíl cen ropy těsně před provedeným útokem a těsně po něm. To jsem zpracovala pomocí dostupných burzovních údajů. Které jsem získala na webu <http://www.calcprofi.com/cs/Brent-ceny.html?> Jako poslední cíl jsem si stanovila provést vlastní statistické šetření a zjistit míru závislosti burzovní ceny ropy na teroristickém útoku.

Pro statistické šetření jsem si stanovila dvě hypotézy:

1. Cena ropy je vyšší po teroristickém útoku.
2. S rostoucím počtem teroristických útoků v Evropě roste i cena ropy.

3 Metodika výzkumu

Metodika použitá pro zpracování této diplomové práce se skládala z vymezení a definování stěžejních pojmů za pomoci mezinárodních právních pramenů a odborné literatury a ze sběru dat o teroristických útocích pomocí dostupných pramenů, sestavení časové osy. Pro tuto časovou osu jsem vybrala teroristické útoky, které byly významné z hlediska počtu obětí nebo škod, a nebo takové, které vykazovaly nějaké zvláštní skutečnosti.

Tuto časovou osu jsem doplnila o burzovní údaje o ceně ropy dostupných z <https://cs.calcprofi.com/Brent-ceny.html> a o data o počtu teroristických útoků z Global terrorism database.

V první části výzkumu se věnuji otázce, zda se cena ropy mění po teroristickém útoku v Evropě. K datům 52 popsanych teroristických útoků jsem přiřadila burzovní údaje o ceně ropy bezprostředně před a po teroristickém útoku. A za pomoci statistického šetření, jsem zjišťovala, jestli je mezi cenami ropy před a po teroristickém útoku statisticky významný rozdíl, respektive jestli prokážu korelaci. Jelikož jsem zjistila, že rozdíly ceny ropy před a po teroristickém útoku nemají normované normální rozdělení, přistoupila jsem k neparametrickému testování korelace za pomoci Spearmanova korelačního koeficientu.

V druhé části výzkumu jsem se věnovala rozdílům ročních hodnot průměru ceny ropy a počtu teroristických útoků. Zjistila jsem roční průměry ceny ropy za uplynulých 21 let (1995-2015) a jejich rozdíl oproti předešlému roku. Za stejné období jsem zjistila počet teroristických útoků a jejich rozdíl oproti předešlému roku. Vzhledem k relativně malému souboru dat jsem zde také zvolila statistickou metodu Spearmanova korelačního koeficientu, která pracuje s korelačními dvojicemi na základě jejich pořadí.

4. Výsledky

4.1 Zkoumaná data

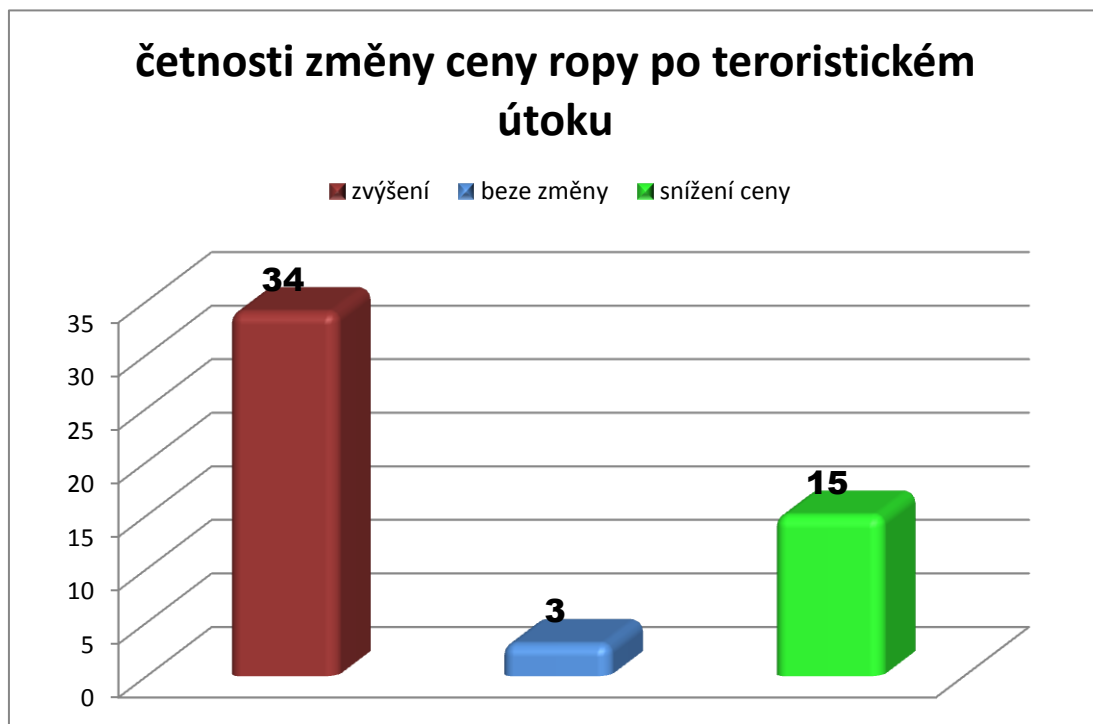
- **cena ropy před a po teroristickém útoku**

Zkoumaná data, tedy datum útoku, cena ropy bezprostředně před teroristickým útokem a datum ropy těsně po teroristickém útokem a rozdíl těchto cen jsou uvedeny v Příloze I. Ceny ropy jsou uvedeny v USD za barel. Zde pro ilustraci uvádím zkrácenou tabulku za období deseti let (1995-2005). Z celkového souboru dat, tedy 52 zkoumaných teroristických útoků, se tedy v 34 případech došlo ke zvýšení ceny, v 15 případech cena klesla a ve 3 případech cena zůstala stejná.

Tabulka 3 Rozdíly ceny ropy

DATUM ÚTOKU	DATUM CENY	CENA PŘED ÚTOKEM	DATUM CENY	CENA PO ÚTOKU	ROZDÍL CEN
14.5.95	11.5.95	18,35	15.5.1995	18,75	0,4
25.6.95	22.6.95	16,45	26.6.1995	16,48	0,03
11.12.95	11.12.95	17,48	13.12.1995	17,94	0,46
9.2.96	8.2.96	16,76	12.2.1996	16,86	0,1
15.5.96	14.5.96	19,34	16.5.1996	18,1	-1,24
10.11.96	7.11.96	22,4	12.11.1996	22,95	0,55
3.12.96	2.12.96	23,51	4.12.1996	24,02	0,51
18.9.97	17.9.97	18,44	21.9.1997	18,53	0,09
15.8.98	13.8.98	12,15	16.8.1998	12,55	0,4
9.9.98	8.9.98	13,05	10.9.1998	13,6	0,55
17.4.99	15.4.99	15,17	18.4.1999	15,72	0,55
21.1.00	20.1.00	26,55	23.1.2000	26,68	0,13
8.8.00	7.8.00	28,55	9.8.2000	29,8	1,25
16.2.01	15.2.01	26,85	18.2.2001	27,4	0,55
9.5.02	8.5.02	25,9	12.5.2002	25,9	0
23.10.02	22.10.02	26,4	24.10.2002	26,5	0,1
27.12.02	26.12.02	30,30	29.12.2002	30,6	0,3
12.5.03	11.5.03	25,58	13.5.2003	25,89	0,31
5.6.03	4.6.03	26,6	8.6.2003	27,78	1,18
5.12.03	4.12.03	29,15	7.12.2003	28,91	-0,24
11.2.04	10.2.04	31,7	12.2.2004	32,68	0,98
1.9.04	31.8.04	29,45	2.9.2004	27,8	-1,65
6.2.05	3.2.05	44,03	7.2.2005	42,94	-1,09
11.3.05	10.3.05	52	13.3.2005	53,09	1,09
7.6.05	6.6.05	53,65	8.6.2005	51,95	-1,7
31.8.05	30.8.05	68,05	1.9.2005	67,39	-0,66

Zdroj: Vlastní práce

Obrázek 10 Grafické znázornění změny ceny ropy

Zdroj: vlastní práce

Vyjádříme-li tyto počty procentuálně, zjistíme, že k nárůstu ceny ropy bezprostředně po teroristickém útoku došlo v 65,4 % případů, k žádným změnám nedošlo v 5,8 % případů a k poklesu ceny došlo ve 28,8 % případů.

- **Roční počty teroristických útoků a roční průměry ceny ropy**

Za pomoci Global terrorism database jsem zjistila počty teroristických útoků ve sledovaných letech (1995 – 2015), vypočítala pro každý rok jejich rozdíl oproti předešlému roku. Dále jsem zjišťovala průměrnou roční cenu ropy a její rozdíl oproti předešlému roku.

Tabulka 4 Roční počty teroristických útoků a roční průměry ceny ropy

Rok	počet teroristických útoků	rozdíl počtu teroristických útoků	průměr ceny ropy	rozdíl průměrných cen ropy
1994	579		16,05	
1995	405	-174	17,08	1,03
1996	617	212	20,11	3,03
1997	597	-20	19,18	-0,93
1998	246	-351	13,43	-5,75
1999	373	127	18,51	5,08
2000	485	112	28	9,49
2001	481	-4	24,43	-3,57
2002	215	-266	25,29	0,86
2003	221	6	28,44	3,15
2004	104	-117	38,74	10,3
2005	175	71	55,85	17,11
2006	168	-7	66,71	10,86
2007	134	-34	74,75	8,04
2008	371	237	97,28	22,53
2009	345	-26	64,18	-33,1
2010	391	46	80,32	16,14
2011	288	-103	112,41	32,09
2012	361	73	110,7	-1,71
2013	418	57	108,69	-2,01
2014	1172	754	97,64	-11,05
2015	1005	-167	53,4	-44,24

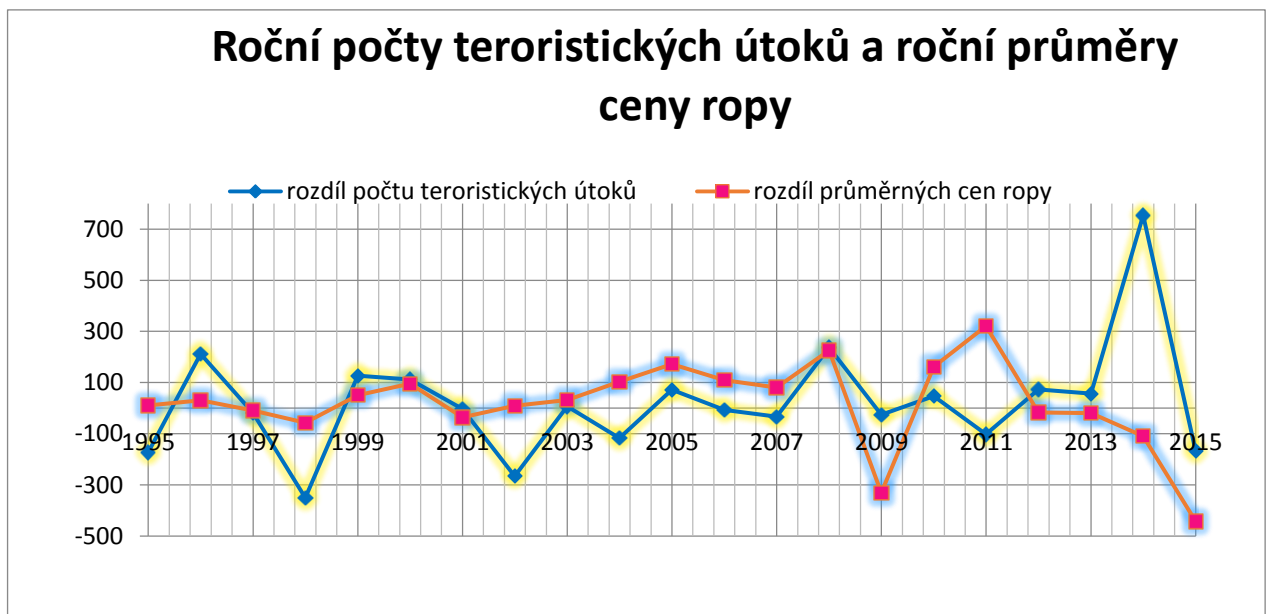
Zdroj: vlastní výpočet

Za sledované období 20 let (1995 – 2015) došlo k šesti případům, kdy došlo k poklesu počtu teroristických útoků a zároveň k poklesu průměrné ceny ropy. V sedmi případech došlo k tomu, že když se počet teroristických útoků zvýšil, zvýšila se i průměrná cena ropy. Jen ve třech případech došlo poklesu počtu teroristických útoků a zároveň k nárůstu průměrných cen ropy a v šesti případech došlo k zvýšení počtu teroristických útoků, ale k poklesu průměrné ceny ropy.

4.2 Výběr statistické analýzy a testování hypotéz

Aby zjištěné výsledky měly odpovídající výpovědní hodnotu, je velmi důležité vybrat validní data a také zvolit správnou metodu jejich zpracování. Pro jednotlivé hypotézy jsem zvolila odlišné analýzy, protože se zde jedná o zkoumání odlišných jevů.

Obrázek 11 Grafické znázornění ročních rozdílů cen ropy a rozdílů počtů teroristických útoků

Zdroj: vlastní práce

4.2.1 První hypotéza: Cena ropy je vyšší po teroristickém útoku

- **Aritmetický průměr (obecný moment prvního řádu)**

$$O_1 = \Sigma(x_i \cdot n_i) / n = 138 / 52 = 2,65$$

Tento výsledek je v prvcích škály (x_i), proto je nutné jej vyjádřit v příslušných jednotkách, v tomto případě USD. Tedy 2,65 x_i odpovídá 0,66 USD, tedy cena ropy se po teroristickém útoku v letech 1995 – 2015 průměrně zvedla o 0,66 USD oproti hodnotě těsně před teroristickým útokem.

- **Směrodatná odchylka**

Směrodatná odchylka poukazuje na výpovědní hodnotu aritmetického průměru. Čím vyšší hodnoty dosahuje, tím nižší výpovědní hodnotu má aritmetický průměr. Směrodatná odchylka je odmocninou rozptylu (centrálního momentu druhého řádu).

$$S_x = \sqrt{C_2} = 0,97$$

Směrodatná odchylka reprezentuje vzdálenost naměřených výsledků od hodnoty průměru. V tomto případě se nejvíce výsledků nacházelo v rozmezí od -0,3 USD do 1,62 USD.

- **Statistická pravděpodobnost**

Na základě poměru počtu případů, kdy došlo ke zvýšení ceny ropy, a celkového počtu pozorovaných případů můžeme určit statistickou pravděpodobnost.

$$P(A) = n(A) / n = 34 / 52 = 0,654 \rightarrow 65,4 \%$$

Můžeme prohlásit, že mezi léty 1995 a 2015 došlo s 65,4% pravděpodobností ke zvýšení ceny ropy bezprostředně po teroristickém útoku.

- **Spearmanův koeficient pořadové korelace**

Protože soubor dat zvýšení ceny ropy po teroristickém útoku nemá normální normované rozdělení, musíme používat k jeho zkoumání neparametrická testování. Spearmanův koeficient pořadové korelace využívá pořadí sledovaných hodnot. V tomto případě rozdíl pořadí ceny ropy bezprostředně před teroristickým útokem a pořadí ceny po teroristickém útoku.

Spearmanův koeficient pořadové korelace:

$$\rho_{Sp} = 1 - \frac{6 * \sum D_i^2}{n(n^2 - 1)} = -0,988$$

Hodnoty pro výpočet:

1. Rozdíl pořadí ceny ropy před teroristickým útokem a po něm: D_i
2. Počet korelačních dvojic: n

Kritická hodnota Spearmanova koeficientu pořadové korelace:

$$r_{Sp(\alpha;n)} = 0,274 \text{ (statistické tabulky)}$$

Hodnoty pro její určení:

1. Hladina významnosti: $\alpha = 0,05$
2. Počet korelačních dvojic: n

$$|\rho_{Sp}| > r_{Sp}$$

$$|0,998| > 0,274$$

Absolutní hodnota Spearmanova koeficientu pořadové korelace je vyšší než kritická hodnota, to značí statistickou významnost na hladině $\alpha = 0,05$, tedy můžeme prohlásit, že teroristické útoky mají vliv na cenu ropy.

3.2.2 Druhá hypotéza: S rostoucím počtem teroristických útoků v Evropě roste i cena ropy.

Metoda spearmanovy korelace zjišťuje souvislost mezi daty na základě jejich pořadí. Je vhodná pro menší soubory dat.

- Sestavení korelačních dvojic

Tabulka 5 Korelační dvojice

rok	pořadí rozdílu ceny ropy	pořadí rozdílu počtu teroristických útoků	rozdíl pořadí
1995	10	3	-7,5
1996	11	19	7,5
1997	8	9	-2
1998	4	1	-9
1999	13	18	6
2000	15	17	6
2001	5	11	-0,5
2002	9	2	-8,5
2003	12	12	0,5
2004	16	5	-4
2005	19	15	5
2006	17	10	-0,5
2007	14	7	-3,5
2008	20	20	8,5
2009	2	8	-3,5
2010	18	13	3
2011	21	6	0
2012	7	16	5
2013	6	14	2,5
2014	3	21	2
2015	1	4	-7

Zdroj: vlastní výpočet

- **Uspořádání dat a hodnoty pro výpočty**

Tabulka 6 hodnoty pro výpočet

n_i	D_i	D_i^2
1	17,5	306,25
2	3,5	12,25
3	10	100
4	13	169
5	7	49
6	9	81
7	5,5	30,25
8	17,5	306,25
9	11,5	132,25
10	20	400
11	14	196
12	17,5	306,25
13	17,5	306,25
14	11,5	132,25
15	5,5	30,25
16	15	225
17	21	441
18	2	4
19	3,5	12,25
20	1	1
21	8	64

Zdroj: Vlastní výpočet

- **Výpočet Spearmanova korelačního koeficientu**

$$\rho_{Sp} = 1 - \frac{6 \cdot \sum D_i^2}{n(n^2 - 1)} = -1,5$$

Hodnoty pro výpočet:

1. $\sum D_i^2 = 33045,5$
2. $n = 21$

- **Kritická hodnota Spearmanova koeficientu pořadové korelace:**

$$r_{Sp(\alpha;n)} = 0,435 \text{ (statistické tabulky)}$$

Hodnoty pro její určení:

1. Hladina významnosti: $\alpha = 0,05$
2. Počet korelačních dvojic: $n = 21$

$$|\rho_{Sp}| > r_{Sp}$$

$$|1,5| > 0,435$$

Absolutní hodnota Spearmanova koeficientu pořadové korelace je vyšší než kritická hodnota, to značí statistickou významnost na hladině $\alpha = 0,05$. Proto můžeme prohlásit, že počet teroristických útoků za rok ovlivňuje cenu ropy.

5 Diskuze

Úvodní zvláštností této problematiky je fakt, že neexistuje jednotná, mezinárodně uznávaná definice pojmu terorismus. A to i přes snahy mezinárodních organizací jako jsou OSN nebo EU. Všechny definice, které jsem zde uvedla, se shodují v zásadních bodech, a to, že terorismus je protiprávní jednání. Dále, že terorismus je násilí, nebo hrozba násilím, že terorismus je motivované násilí. Shoda definic je i v bodě vyvolání atmosféry strachu. I v mnohých motivech se většina institucí shoduje, jsou to náboženská motivace a politická motivace, v některých je uváděna i ideologická motivace.

Dále jsem zde podala některé základní informace o teroristických skupinách, které buď to působí, nebo působily na území Evropy. Velmi mě překvapila existence a činnost teroristické islámsky fundamentalistické organizace Černé vdovy. Její existence a činnost samy o sobě demonstrují, že právě v terorismu platí rovnost pohlaví. Že terorismus není doménou jen mužů.

Při vypracovávání této práce mě také velmi překvapilo tak vysoké množství teroristických útoků na území Evropy, za sledované období (21 let) tedy 8572, proto jsem zpracovala přehled vybraných teroristických útoků v Evropě, zpracování všech teroristických útoků na území Evropy by postrádalo smysl pro účely výzkumu. Tento údaj pochází z webové databáze National Consortium for the Study of Terrorism and Responses to Terrorism (START). (2016). Global Terrorism Database. Dostupné z <https://www.start.umd.edu/gtd>. Je to databáze teroristických útoků, vedena odborníky v oboru trestní soudnictví a kriminologie, kterou zaštiťuje Universita v Marylandu. Tato databáze je velmi přehledná a systematická. Přehled teroristických útoků je zde zpracováván za pomoci veřejně dostupných literárních zdrojů, tedy nejedná se o informace, které by nebyly veřejně přístupné. V počtu teroristických útoků za období 1995 – 2015 jsou započítány i neúspěšné a zmařené teroristické útoky, těm je potřeba také věnovat pozornost, aby byl obraz o terorismu kompletní.

Období mapovaných dvaceti let začíná rokem 1995 a končí rokem 2015, toto období jsem zvolila tak, abych měla dobrý přístup k ověřeným a kvalitním informacím. Aby bylo možné kvalitně podložit, zda se vůbec jedná o teroristický útok a případně, jestli za ním stojí nějaká teroristická organizace, nebo jednotlivec. I tak u mnoha aktů není jasné,

zda se jedná o teroristický útok, nebo jiný akt, nebo dokonce jinou kriminalitu. Pokud bych totiž zkoumala opravdu nedávné události, neměla bych k dispozici informace z relevantních pramenů.

Aby mohl být nějaký akt považován za teroristický útok, musí splňovat základní kritéria. První kritérium říká, že akt musí být zaměřena na dosažení politického, ekonomického, náboženského či sociálního cíle. Z čehož ekonomický cíl neznamena cíl sebe obohacení, ale cíl hospodářských změn, jako je ohrožení měny a ekonomické stability státu, oblasti, a nebo společenství. Druhé kritérium říká, že musí existovat důkazy o úmyslu donutit, zastrašit, nebo sdělit nějakou jinou zprávu širšímu publiku než jsou bezprostředních oběti. Tento úmysl musí existovat před aktem samotným, nikoli po něm. Poslední kritérium je spíše právního rázu. Akt musí být spáchán mimo kontext legitimních bojových činností. To znamená, že akt musí být mimo parametry, které povoluje mezinárodní humanitární právo, z toho zejména zákaz útoků úmyslně zaměřených proti civilistům nebo nebojujícím. (Global terrorism database, 2016) Dokazování, zda jde o teroristický útok není jednoduchá záležitost, proto jsem do seznamu teroristických útoků, který se nachází v teoretické části této práce, v kapitole 1.2 jsem zařadila i útoky, které nejsou jednoznačně zařazeny jako teroristické. V popisu takového aktu, který není jednoznačně označen za teroristický útok, jsem tuto skutečnost uvedla. Jako kritérium pro zařazení útoku do mého seznamu, jsem použila, jak závažnost daného incidentu, tak i jeho zajímavost. Nebo-li, zda měl útok hodně obětí na životech, případně zraněných, nebo způsobil výrazné materiální škody. Zajímavostí útoku myslím nějaké zvláštní skutečnosti, které jsem vždy uvedla, jako jsou například: Incident ve Vídni 11. ledna 2004, výbuch granátu v autě s představitelem státní moci, který měl sice jen 2 oběti na životech, ani materiální škody nebyly vysoké, ale za zvláštní skutečnost považuji fakt, že pitva prokázala, že jedna z obětí byla ještě před výbuchem granátu zastřelena.

Vlastní výzkum se skládal z mapování vybraných teroristických útoků v Evropě a zjištění rozdílu mezi cenou bezprostředně před spácháním teroristického útoku a cenou bezprostředně po takovém útoku. Na první pohled je patrné, že k malému zvyšování cen ropy dochází. Celkem bylo mapováno 52 útoků a tím i 52 dvojic cen ropy, z toho v 34 případech došlo ke zvýšení ceny, ve 3 případech zůstala stejná a v 15 případech dokonce klesla.

Cenu ropy určuje rozličné množství ekonomických ukazatelů a faktorů jako jsou kurzy měn, objem těžby ropy a podobné. Proto by byla chybná interpretace výsledků tohoto zkoumání, kdybychom chtěli tvrdit, že počet teroristických útoků přímo ovlivňuje cenu ropy. Teroristické útoky ovlivňují cenu ropy prostřednictvím atmosféry strachu a ohrožování státního zřízení.

6 Závěr

Problematika terorismu je velmi složité a obsáhlé téma povedlo se mi relativně uchopit a definovat pojem terorismus. Naplnit tak jeden z dílčích cílů této práce. Dalším dílčím cílem jsem si stanovila popsat teroristické útoky v Evropě, vybrala jsem proto ty stěžejní a ty, které byly nějakým způsobem zajímavé nebo neobvyklé. V praktické části této práce jsem si stanovila dvě hypotézy, obě se mi podařilo potvrdit. Tedy, s rostoucím počtem teroristických útoků roste cena ropy. Toto by se zdálo být znatelé z tabulky, ve které jsem přiřadila jednotlivým datům útoků burzovní data o ceně ropy před útokem a po útokem. Ale domnívat se, že je terorismus nějak markantním ukazatelem ceny ropy není správné. Přínos této práce spatřuji hlavně v tom, že jsem poukázala na fakt, že terorismus má opravdu potenciál hýbat cenami ropy a tím i s cenami de facto všech produktů. Chtěla bych, aby se tato práce stala upozorněním na tento fakt. Bylo by velmi užitečné, kdyby nějaká další práce zkoumala vývoj cen jiných komodit v souvislosti právě s terorismem.

Co říci závěrem? Jsme sice každý den našich životů vystavováni hrozbám teroristických útoků, ať už přímo, nebo jen prostřednictvím atmosféry strachu, která se začíná snášet na celou Evropu a celý svět, ale nesmíme dovolit, aby nás tento strach paralyzoval. Zejména pro to, že terorismus je starý jako lidstvo samo a provázel vzestupy i pády kultur napříč celým světem a celou historií.

7 Seznam použité literatury

- (1) Al-Qaeda, 2016. Enciklopedia Britannica [online]. [cit. 2017-04-27]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/topic/al-Qaeda>
- (2) BERGMAN, Jay. 2009. Meeting the demands of reason: the life and thought of Andrei Sakharov. Ithaca: Cornell University Press. ISBN 08-014-4731-3.
- (3) BRZYBOHATÝ, Marian, 1999. Terorismus. Praha: Police History. ISBN 80-902-6701-7
- (4) BOUCKAERT, Peter a Fred. ABRAHAMS. c1999. *Federal Republic of Yugoslavia: a week of terror in Drenica : humanitarian law violations in Kosovo*. New York, N.Y.: Human Rights Watch. ISBN 15-643-2227-0.
- (5) Chmelík, J. (2004). Zločin bez hranic: Vyšetřování terorismu a organizovaného zločinu. Praha: Linde.
- (6) DARBY, John. 2001. *The effects of violence on peace processes*. Washington, DC: United States Institute of Peace Press. ISBN 978-1929223312.
- (7) DAVID, Vladislav a Michal MALACKA, 2005. Fenomén mezinárodního terorismu. Praha: Linde. Vysokoškolské právnické učebnice. ISBN 80-720-1524-9.
- (8) Deadly blast hits Russian parade. 2002. BBC [online]. UK [cit. 2017-05-10]. Dostupné z: <http://news.bbc.co.uk/2/hi/europe/1976776.stm>
- (9) Doporučení parlamentního shromáždění Rady Evropy číslo 1426., 1999. In:1999 Štrasburk.
- (10) FOLTÝN, Pavel a David ŘEHÁK, 2005. Důvody realizace a formy terorismu [online]. 2005(1), 3-4 [cit. 2017-03-23]. DOI: 10.3849/18027199. ISSN 18027199. Dostupné z: http://www.obranaastrategie.cz/cs/archiv/rocnik-2005/1-2005/duvody-realizace-a-formy-terorismu.html#.WNPOEG81_IV

- (11) GIDUCK, John. 2005. *Terror at Beslan: a Russian tragedy with lessons for America's schools*. Golden, Colo.: Archangel Group. ISBN 978-0976775300.
- (12) Global terrorism database [online]. 2016. USA: Centre of Excellence z amerického ministerstva vnitřní bezpečnosti University of Maryland [cit. 2017-05-10]. Dostupné na internete: <http://www.start.umd.edu/gtd/>
- (13) GERGES, Fawaz A. 2016. *ISIS: a history*. ISBN 978-0691170008.
- (14) International Convention for the Suppression of Terrorist Bombings, 1997. In: . New York, ročník 1997. Dostupné také z: <http://www.un.org/law/cod/terroris.htm>
- (15) Irish Republican Army (IRA), 2016. Enciklopedia Britannica [online]. [cit. 2017-04-27]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/topic/Irish-Republican-Army>
- (16) ĪUZIK, Īuliĭa. 2003. *Nevesty Allakha: liĭsa i sud'by vsekh zhenshchin-shakhidok, vzorvavshikhsĭa v Rossii*. Moskva: Ul'tra. Kul'tura. ISBN 59-804-2034-7.
- (17) JAIMOUKHA, Amjad M. 2012. *The Chechens: a handbook*. [2012 edition]. New York: Routledge. Caucasus world. ISBN 04-153-2328-2.
- (18) JANKŮ, Linda a Petr SUCHÝ. Strategie odstrašování a terorismus: výzvy a možnosti. *Obrana a strategie*: 2013, roč. 13, č. 1, s. 31-46. ISSN 1802-7199. DOI : 10.3849/1802-7199.13.2013.01.031-046. Dostupné z: <http://www.defenceandstrategy.eu>
- (19) JANÍČEK, Miroslav, 2002. *Pyrotechnická ochrana před terorismem*. Vyškov: Educa Consulting. ISBN 80-902-0896-7.
- (20) JANCZEWSKI, Lech a Andrew M. COLARIK, 2008. *Cyber warfare and cyber terrorism*. Hershey: Information Science Reference. ISBN 978-1591409915

- (21) LEHMANNOVÁ, Zuzana, 2003. Aktuální otázky globalizace. Praha: Oeconomica. ISBN 80-245-0621-1
- (22) MAREŠ, Miroslav. Vymezení pojmů terorismus, válka a guerilla v soudobé bezpečnostní terminologii. Obrana a strategie, Brno: ÚSS VA, 2004, roč. 4, č. 1, s. 19-32. ISSN 1214-6463
- (23) MAREŠ, Miroslav, 2005. Terorismus v ČR. Brno: Centrum strategických studií. ISBN 80-903-3338-9
- (23) MAPPEŠ-NIEDIEK, Norbert. 2003. *Balkan-Mafia: Staaten in der Hand des Verbrechens ; eine Gefahr für Europa*. Berlin: Links. ISBN 978-386-1532-842.
- (24) Memorial pogibšich v Nord-Oste: kniha pamjati = Nord-Ost: Memorial book of lost hostages. 2011. Moskva: "Nord-Ost". ISBN 978-574-9315-950.
- (25) National Consortium for the Study of Terrorism and Responses to Terrorism (START). (2016). Global Terrorism Database [Data file]. Retrieved from <https://www.start.umd.edu/gtd>
- (26) Paris attacks: What happened on the night. 2015. © BBC [online]. Velká Británie [cit. 2017-05-03]. Dostupné na internete: <http://www.bbc.com/news/world-europe-34818994>
- (27) PIKNA, Bohumil, 2006. Mezinárodní terorismus a bezpečnost Evropské unie: (právní náhled). Praha: Linde. ISBN 80-720-1615-6.
- (28) Profile: Copeland the killer. 2000. *BBC* [online]. UK [cit. 2017-05-09]. Dostupné na internete: http://news.bbc.co.uk/2/hi/uk_news/781755.stm
- (29) Profile: Liege mass killer Nordine Amrani. 2011. *BBC* [online]. UK [cit. 2017-05-10]. Dostupné na internete: <http://www.bbc.co.uk/news/world-europe-16175795>

(30) REIBER, Vladimír, ed., 2005. Zázpis ze 40. schůze zahraničního výboru, která se konala dne 26. ledna 2005. Praha. Dostupné také z: www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=5298&pdf=1

(31) SCHINDLER, John R. 2007. *Unholy terror: Bosnia, al-Qa'ida, and the rise of global jihad*. St. Paul, MN: Zenith Press. ISBN 978-076-0330-036.

(32) ŠUBRT, Jiří, 2010. Soudobá sociologie. V Praze: Karolinum. ISBN 978-802-4617-893.

(33) SPAAIJ, R. F. J., c2012. Understanding Lone Wolf terrorism: Global Patterns, Motivations and Prevention. Dordecht: Springer. Springer briefs in criminology. ISBN 978-94-007-2980-3.

(34) STRMISKA, Maxmilián. Politický terorizmus, otázky jeho vymezení. Politologický časopis, Brno: Mezinárodní politologický ústav Masarykovy univerzity, 1994, roč. 1994, č. 2, s. 29-39. ISSN 1211-3247

(35) Shootings in Toulouse and Montauban: What we know. 2012. *BBC* [online]. [cit. 2017-05-10]. Dostupné na internete: <http://www.bbc.com/news/world-europe-17428860>

(36) ŠLACHTA, Mojmir. 2007. *Ohniska napětí ve světě*. Praha: Kartografie Praha, Nakladatelství České geografické společnosti. ISBN 8070119266.

(37) ŠTURMA, Pavel, Veronika BÍLKOVÁ a Jana NOVÁKOVÁ, 2003. Mezinárodní a evropské instrumenty proti terorismu a organizovaném zločinu. Praha: C.H. Beck. Právní instituty. ISBN 80-717-9305-1.

(38) The Science for Population Protection: GLOBÁLNÍ TERORISMUS JAKO VÁŽNÁ HROZBA PRO CIVILNÍ OBYVATELSTVO [online], 2013. 2013(1) [cit. 2017-03-23]. Dostupné z: <http://www.population-protection.eu/prilohy/casopis/14/106.pdf>

(39) THOMAS, Nigel a Krunoslav MIKULAN. 2008. Válka v Jugoslávii: Bosna, Kosovo a Makedonie 1992-2001. Praha: Grada. Elita. ISBN 978-80-247-2375-4.

(40) TURRETTINI, Unni a Kathleen M. PUCKETT. 2015. The mystery of the lone wolf killer: Anders Behring Breivik and the threat of terror in plain sight. ISBN 978-160-5989-105

(41) What is ETA?, 2017. BBC [online]. [cit. 2017-04-26]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/world-europe-11183574>

(42) Zákon trestní zákoník, 2009. In: Praha: Tiskárna Ministerstva vnitra, ročník 2009, 40/2009. Dostupné také z: www.mvcr.cz/soubor/sb011-09-pdf.aspx

(43) ZEMAN, Jan, 2002. Terorismus: historicko-psychologická studie. V Praze: Triton. Psychologická setkávání. ISBN 80-725-4305-9.

8 Seznam příloh

Příloha I. Ceny ropy	71
Příloha II. Statistické šetření	73
Příloha III. Spearmanova korelace	78

9 Seznam obrázků

Obrázek 1 Rozdělení terorismu podle rozsahu působnosti.....	12
Obrázek 2 rozdělení terorismu podle používaných prostředků	15
Obrázek 3 Struktura teroristické organizace.....	19
Obrázek 4 Al-kaida	21
Obrázek 5 ETA	22
Obrázek 6 IRA	22
Obrázek 7 ISIS.....	23
Obrázek 8 GIA.....	24
Obrázek 9 Charlie Hebdo	41
Obrázek 10 Grafické znázornění změny ceny ropy	48
Obrázek 11 Grafické znázornění ročních rozdílů cen ropy a rozdílů počtů teroristických útoků	50

10 seznam tabulek

Tabulka 1 Vymezení terorismu vůči válce a guerillovým bojům.....	11
Tabulka 2 Vybraná činnost ETA v roce 2008	36
Tabulka 3 Rozdíly ceny ropy.....	47
Tabulka 4 Roční počty teroristických útoků a roční průměry ceny ropy	49
Tabulka 6 hodnoty pro výpočet	54

11 Seznam použitých zkratek

EU Evropská unie

ETA Euskadi Ta Askatasuna (Baskytsko a jeho svoboda)

GIA Groupe islamique armé (Ozbrojená islámská skupina Alžírsko)

IRA Irská republikánská armáda

ISIS Islámský stát

KOA Kosovská osvobozená armáda

OSN organizace spojených národů

ZHN zbraně hromadného ničení

Příloha I. Ceny ropy

Tabulka zkoumaných dat, tedy data teroristických útoků, datování cen před a po teroristickém útoku a jejich rozdíl. Cena je uvedena v USD za barel ropy.

DATUM ÚTOKU	DATUM CENY	CENA PŘED ÚTOKEM	DATUM CENY	CENA PO ÚTOKU	ROZDÍL CEN
14.5.95	11.5.95	18,35	15.5.1995	18,75	0,4
25.6.95	22.6.95	16,45	26.6.1995	16,48	0,03
11.12.95	11.12.95	17,48	13.12.1995	17,94	0,46
9.2.96	8.2.96	16,76	12.2.1996	16,86	0,1
15.5.96	14.5.96	19,34	16.5.1996	18,1	-1,24
10.11.96	7.11.96	22,4	12.11.1996	22,95	0,55
3.12.96	2.12.96	23,51	4.12.1996	24,02	0,51
18.9.97	17.9.97	18,44	21.9.1997	18,53	0,09
15.8.98	13.8.98	12,15	16.8.1998	12,55	0,4
9.9.98	8.9.98	13,05	10.9.1998	13,6	0,55
17.4.99	15.4.99	15,17	18.4.1999	15,72	0,55
21.1.00	20.1.00	26,55	23.1.2000	26,68	0,13
8.8.00	7.8.00	28,55	9.8.2000	29,8	1,25
16.2.01	15.2.01	26,85	18.2.2001	27,4	0,55
9.5.02	8.5.02	25,9	12.5.2002	25,9	0
23.10.02	22.10.02	26,4	24.10.2002	26,5	0,1
27.12.02	26.12.02	30,30	29.12.2002	30,6	0,3
12.5.03	11.5.03	25,58	13.5.2003	25,89	0,31
5.6.03	4.6.03	26,6	8.6.2003	27,78	1,18
5.12.03	4.12.03	29,15	7.12.2003	28,91	-0,24
11.2.04	10.2.04	31,7	12.2.2004	32,68	0,98
1.9.04	31.8.04	29,45	2.9.2004	27,8	-1,65
6.2.05	3.2.05	44,03	7.2.2005	42,94	-1,09
11.3.05	10.3.05	52	13.3.2005	53,09	1,09
7.6.05	6.6.05	53,65	8.6.2005	51,95	-1,7
31.8.05	30.8.05	68,05	1.9.2005	67,39	-0,66
21.8.06	20.8.06	72,59	22.8.2006	73,01	0,42
30.12.06	28.12.06	60,52	1.1.2006	60,88	0,36
29.6.07	28.6.07	70,41	1.7.2007	71,22	0,81
16.3.10	15.3.10	77,6	17.3.2010	81,9	4,3
29.3.10	8.3.10	79,48	30.3.2010	81,14	1,66
19.10.10	18.10.10	84,36	20.10.2010	83,69	-0,67
14.1.11	13.1.11	98,33	17.1.2011	97,4	-0,93
21.4.11	20.4.11	123,85	24.4.2011	123,99	0,14
22.6.11	21.6.11	110,97	22.6.2011	113,19	2,22
13.12.11	12.12.11	107,23	13.12.2011	109,47	2,24
11.3.12	8.3.12	125,48	12.3.2012	125,5	0,02
3.5.12	2.5.12	118,2	6.5.2012	112,8	-5,4
18.6.12	17.6.12	98,04	19.6.2012	95,71	-2,33

21.10.13	20.10.13	109,9	22.10.2013	109,99	0,09
11.1.14	9.1.14	106,44	12.1.2014	107,25	0,81
24.5.14	22.5.14	110,38	25.5.2014	110,4	0,02
20.12.14	18.12.14	59,85	21.12.2014	61,99	2,14
7.1.15	6.1.15	51,15	8.1.2015	51,25	0,1
9.1.15	8.1.15	51,25	11.1.2015	47,06	-4,19
14.2.15	12.2.15	59,27	15.2.2015	61,49	2,22
27.3.15	26.3.15	58,97	29.3.2015	55,96	-3,01
13.11.15	12.11.15	48,7	14.11.2015	48,7	0
30.1.15	29.11.15	44,17	1.12.2015	42,59	-1,58
16.12.15	15.12.15	37,18	17.12.2015	36,72	-0,46
24.12.15	23.12.15	37,91	25.12.2015	37,91	0
29.12.15	28.12.15	37,76	30.12.2015	37,6	-0,16

Příloha II. Statistické šetření

Účelem statistického šetření je zkoumání všech dat, tedy můžeme prohlásit, že základní statistický soubor je roven výběrovému statistickému souboru.

Tabulka Škálování rozdílů cen ropy

x_i	n_i	Rozdíl ceny (USD)
1	9	> -1
2	9	$-1,01 - 0$
3	25	$0,01 - 1$
4	9	$2 <$

Zdroj: vlastní výpočet

- **Elementární statistické zpracování**

Tabulka Výsledky šetření empirických parametrů

x_i	n_i	n_i/n	$\Sigma n_i/n$	$x_i n_i$	$x_i^2 n_i$	$x_i^3 n_i$	$x_i^4 n_i$
1	9	0,173077	0,173077	9	9	9	9
2	9	0,173077	0,346154	18	36	72	144
3	25	0,480769	0,826923	75	225	675	2025
4	9	0,173077	1	36	144	576	2304
	$\Sigma 52$		$\Sigma 1$	$\Sigma 138$	$\Sigma 414$	$\Sigma 1332$	$\Sigma 4482$

Zdroj: vlastní výpočet

- **Empirické rozdělení četností**

Parametr polohy (obecný moment prvního řádu):

$$O_1 = \Sigma(x_i n_i)/n = 138/52 = 2,65$$

$$O_2 = \Sigma(x_i^2 n_i)/n = 414/52 = 7,96$$

$$O_3 = \Sigma(x_i^3 n_i)/n = 1332/52 = 25,62$$

$$O_4 = \Sigma(x_i^4 n_i)/n = 4482/52 = 86,19$$

Aritmetický průměr:

$$O_1 = 2,65 \ x_i \rightarrow 0,66 \text{ USD}$$

Parametr variability:

$$C_2 = O_2 - O_1^2 = 0,94$$

$$C_3 = O_3 - (3 * O_2 * O_1) + 2 * (O_1)^3 = -0,44$$

$$C_4 = O_4 - (4 * O_3 * O_1) + 6 * O_2 * (O_1)^2 - 3 * (O_1)^4 = 131,51$$

Směrodatná odchylka:

$$S_x = \sqrt{C_2} = 0,97$$

Směrodatná odchylka poukazuje na výpovědní hodnotu průměru. Tedy čím je hodnota směrodatné odchylky nižší, tím větší výpovědní hodnotu má průměr. Naznačuje, v jakém rozmezí leží nejvíce naměřených dat.

Parametr šikmosti:

$$N_3 = C_3 / C_2 * \sqrt{C_2} = -0,4848$$

Záporná (nebo také levostranná) hodnota parametru šikmosti naznačuje, že bylo více naměřených dat s hodnotou vyšší, než je průměr. Parametr šikmosti popisuje vychýlení křivky do stran od křivky normovaného normálního rozdělení.

Parametr špičatosti:

$$N_4 = C_4 / C_2^2 = 149,63$$

Kladná a vysoká hodnota parametru špičatosti naznačuje vychýlení křivky nad křivku normovaného normálního rozdělení.

Exces:
$$N_4 - 3 = 146,63$$

Exces prezentuje zastoupení hodnot kolem těžiště křivky.

- **Intervalové rozdělení četností, přechod k normovanému normálnímu rozdělení**

Tabulka Intervalové rozdělení četností

	absolutní četnosti	relativní četnosti	kumulativní četnosti				
x_i	n_i	n_i/n	$\Sigma n_i/n$	$x_i n_i$	$x_i^2 n_i$	$x_i^3 n_i$	$x_i^4 n_i$
1	9	0,173077	0,173077	9	9	9	9
2	9	0,173077	0,346154	18	36	72	144
3	25	0,480769	0,826923	75	225	675	2025
4	9	0,173077	1	36	144	576	2304
	$\Sigma 52$	$\Sigma 1$		$\Sigma 138$	$\Sigma 414$	$\Sigma 1332$	$\Sigma 4482$

Zdroj: vlastní výpočet

Výpočet normované náhodné veličiny u - pro výpočet jednotlivých ploch

$$u_1 = (x_1 - O_1) / S_X = (0,5 - 2,65) / 0,97 = - 2,22$$

$$u_2 = (x_2 - O_1) / S_X = (1,5 - 2,65) / 0,97 = - 1,86$$

$$u_3 = (x_3 - O_1) / S_X = (2,5 - 2,65) / 0,97 = -0,15$$

$$u_4 = (x_5 - O_1) / S_X = (\infty - 3,04) / 1,24 = \infty$$

Distribuční funkce F:(u) – statistické tabulky

$$F: u_1 = - 2,22 = 0,01321$$

$$F: u_2 = - 1,86 = 0,03144$$

$$F: u_3 = - 0,15 = 0,44038$$

$$F: u_4 = \infty = 1$$

Výpočet jednotlivých ploch grafu $p_1 - p_5$

$$p_n = \int_{dm}^{hm} \rho(u) du = F_{u_n} - F_{u_{n-1}}$$

$$p_1 = \int_{\infty}^{-2,22} \rho(u) du = F_{u_1} = 0,01321$$

$$p_2 = \int_{-2,22}^{-1,86} \rho(u) du = F_{u_2} - F_{u_1} = 0,01832$$

$$p_3 = \int_{-1,86}^{-0,15} \rho(u) du = F_{u_3} - F_{u_2} = 0,40894$$

$$p_4 = \int_{\infty}^{-0,15} \rho(u) du = F_{u_5} - F_{u_4} = 0,55962$$

Kontrola výpočtů:

$$\sum_1^4 p_n = p_1 + p_2 + p_3 + p_4 = 1$$

$$\sum_1^4 p_n = 0,01321 + 0,01823 + 0,40894 + 0,24042 + 0,55962 = 1$$

Hodnoty jednotlivých ploch

Tabulka Hodnoty jednotlivých integrálů

x_i	n_i	u_i	$F(u_i)$	p_i	np_i
1	9	-2,22	0,01321	0,01321	0,11889
2	9	-1,86	0,03144	0,01823	0,16407
3	25	-0,15	0,44038	0,40894	10,2235
4	9	∞	1	0,55962	5,03658

Zdroj: vlastní výpočet

- Aplikace testu dobré schody χ^2 -test

Při aplikaci tohoto testu musí být v každém intervalu minimálně 5 výsledků měření.

Tuto podmínku jsem zde splnila.

Tabulka Výsledky dílčích výpočtů pro aplikaci χ^2 -testu

x_i	n_i	p_i	np_i	$(n_i - np_i)^2 / np_i$
9	0,01321	0,11889	8,88111	663,4209
9	0,01823	0,16407	8,83593	475,8558
25	0,40894	10,2235	14,7765	21,35716
9	0,55962	5,03658	3,96342	3,118922

Zdroj: Vlastní výpočet

- Výpočet χ^2_{exp} :

$$\chi^2 = \sum (n_i - np_i)^2 / np_i$$

$$\chi^2 = (n_1 - np_1)^2 / np_1 + (n_2 - np_2)^2 / np_2 + (n_3 - np_3)^2 / np_3 + (n_4 - np_4)^2 / np_4 + (n_5 - np_5)^2 / np_5$$

$$\chi^2 = 1163,75$$

Výpočet kritické hodnoty pro χ^2 :

$$\chi^2_{\text{teor}} = \chi^2_{v \text{ krit}} \quad v_{\text{krit}} = k - r - 1$$

Hodnoty pro výpočet:

1. hladina statistické významnosti $\alpha = 0,05$
2. počet intervalů intervalového rozdělení četností $k = 4$
3. počet teoretických parametrů normálního rozdělení $r = 2$

$$v_{\text{krit}} = k - r - 1 \rightarrow v_{\text{krit}} = 4 - 2 - 1 = 1$$

$$\chi^2_{\text{teor}} = \chi^2_{v \text{ krit}}; \chi^2_{\text{teor}} = 3,84$$

Obor kritických hodnot:

$$W = (\chi^2_{\text{teor}}(\alpha = 0,05); \infty)$$

$$W = (3,84; \infty)$$

$$\chi^2_{\text{exp}} 1163,75 \notin W$$

Výsledná experimentální hodnota $\chi^2_{\text{exp}} = 181,12$ náleží kritickému oboru hodnot, na základě tohoto zamítám H_0 empirické rozdělení můžeme na hladině statistické významnosti $\alpha = 0,05$ nahradit normálním rozdělením a přijímám H_a .

Příloha III. Spearmanova korelace

Spearmanova korelace znázorňuje souvislost dvou proměnných na základě jejich pořadí. Zachycuje monotónní vztahy mezi proměnnými (rostoucí/klesající). Je využitelná buď pro malé soubory dat (při práci s malými soubory dat je méně pracná než metoda Pearsonovy korelace), a nebo pro neparametrické testování.

- **Nasbíraná data**

pořadí útoku na časové ose	cena před útokem	pořadí ceny	cena po útoku	pořadí ceny
1	18,35	7	18,75	9
2	16,45	4	16,48	4
3	17,48	6	17,94	6
4	16,76	5	16,86	5
5	19,34	9	18,1	7
6	22,4	10	22,95	10
7	23,51	11	24,02	11
8	18,44	8	18,53	8
9	12,15	1	12,55	1
10	13,05	2	13,6	2
11	15,17	3	15,72	3
12	26,55	15	26,68	15
13	28,55	18	29,8	20
14	26,85	17	27,4	16
15	25,9	13	25,9	13
16	26,4	14	26,5	14
17	30,3	21	30,6	21
18	25,58	12	25,89	12
19	26,6	16	27,78	17
20	29,15	19	28,91	19
21	31,7	22	32,68	22
22	29,45	20	27,8	18

23	44,03	26	42,94	27
24	52	31	53,09	32
25	53,65	32	51,95	31
26	68,05	37	67,39	37
27	72,59	39	73,01	39
28	60,52	36	60,88	34
29	70,41	38	71,22	38
30	77,6	40	81,9	41
31	79,48	41	81,14	40
32	84,36	42	83,69	42
33	98,33	44	97,4	44
34	123,85	51	123,99	51
35	110,97	49	113,19	50
36	107,23	46	109,47	46
37	125,48	52	125,5	52
38	118,2	50	112,8	49
39	98,04	43	95,71	43
40	109,9	47	109,99	47
41	106,44	45	107,25	45
42	110,38	48	110,4	48
43	59,85	35	61,99	36
44	51,15	29	51,25	30
45	51,25	30	47,06	28
46	59,27	34	61,49	35
47	58,97	33	55,96	33
48	48,7	28	48,7	29
49	44,17	27	42,59	26
50	37,18	23	36,72	23
51	37,91	25	37,91	25
52	37,76	24	37,6	24

- Seřazení dat a výpočet rozdílů pořadí

n_i	rozdíl pořadí	D_i	D_i^2	n_i	rozdíl pořadí	D_i	D_i^2
1	-2	1,5	2,25	27	0	28	784
2	0	28	784	28	2	50	2500
3	0	28	784	29	0	28	784
4	0	28	784	30	-1	7	49
5	2	50	2500	31	1	47	2209
6	0	28	784	32	0	28	784
7	0	28	784	33	0	28	784
8	0	28	784	34	0	28	784
9	0	28	784	35	-1	7	49
10	0	28	784	36	0	28	784
11	0	28	784	37	0	28	784
12	0	28	784	38	1	47	2209
13	-2	1,5	2,25	39	0	28	784
14	1	47	2209	40	0	28	784
15	0	28	784	41	0	28	784
16	0	28	784	42	0	28	784
17	0	28	784	43	-1	7	49
18	0	28	784	44	-1	7	49
19	-1	7	49	45	2	50	2500
20	0	28	784	46	-1	7	49
21	0	28	784	47	0	28	784
22	2	50	2500	48	-1	7	49
23	-1	7	49	49	1	47	2209
24	-1	7	49	50	0	28	784
25	1	47	2209	51	0	28	784
26	0	28	784	52	0	28	784

- **Výpočet Spearmanova korelačního koeficientu**

$$\rho_{Sp} = 1 - \frac{6 \cdot \sum D_i^2}{n(n^2 - 1)} = -0,988$$

Hodnoty pro výpočet:

3. $\sum D_i^2 = 46578,5$

4. $n = 52$

- **Kritická hodnota Spearmanova koeficientu pořadové korelace:**

$r_{Sp(\alpha;n)} = 0,274$ (statistické tabulky)

Hodnoty pro její určení:

3. Hladina významnosti: $\alpha = 0,05$
4. Počet korelačních dvojic: $n = 52$

$$|\rho_{Sp}| > r_{Sp}$$

$$|0,998| > 0,274$$

Absolutní hodnota Spearmanova koeficientu pořadové korelace je vyšší než kritická hodnota, to značí statistickou významnost na hladině $\alpha = 0,05$, tedy můžeme prohlásit, že po teroristickém útoku je cena ropy statisticky významně vyšší.